

**CONSELL COMARCAL
DE L'ALT EMPORDÀ**

MEMÒRIA DE L'ÀREA DE BENESTAR 2021

CONSELL COMARCAL DE L'ALT EMPORDÀ

Observatori Social de l'Alt Empordà
Figueres, agost 2022

ÍNDEX

Presentació.....	4
1. L'Àrea de Benestar.....	5
1.1. Serveis als municipis.....	8
2. La comarca de l'Alt Empordà l'any 2021.....	9
3. Serveis Bàsics d'Atenció Social.....	12
3.1. L'atenció social bàsica a la comarca.....	12
3.1.1. Renda garantida de ciutadania.....	20
3.1.2. Servei d'acompanyament a la inserció laboral per a persones beneficiaries de la RGC.....	22
3.1.3. Programa de prestacions econòmiques per urgències socials.....	22
3.1.4. Servei d'Habitatge Social.....	24
3.1.5. Centre de Distribució d'Aliments (CDA).....	25
3.2. Servei d'Informació i Assessorament a les Dones.....	25
3.2.1. Servei d'Atenció Psicològica (SAP).....	26
3.2.2. Servei de Resposta Urgent (SRU).....	27
3.2.3. Servei telefònic d'atenció i protecció per a víctimes de violència de gènere (ATENPRO).....	28
3.3. Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents.....	28
3.3.1. Espai de Formació per a Famílies (EFF).....	28
3.3.2. Gennep.....	29
3.3.3. Els Cracs – Servei de projectes preventius diürns.....	30
3.3.4. Servei d'Intervenció Familiar Itinerant (SIFI).....	30
3.3.5. Servei de Suport Familiar Especialitzat (SFE).....	31
3.3.6. Servei d'Atenció Psicoterapèutica a la Infància (SAPI).....	31
3.3.7. Espai Menuts.....	32
3.3.8. Creixem Junts.....	32
3.3.9. Servei de Prevenció de Drogodependències i SIDA.....	32
3.3.10. Serveis socioeducatius municipals.....	33
3.3.11. Motxilla Pedagògica.....	33
4. Serveis d'Atenció a la Infància i Adolescència en risc.....	34
4.1. Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA).....	34
4.2. Servei d'Integració en Famílies Extenses (SIFE).....	36
4.3. Centre Residencial d'Acció Educativa.....	36
5. Serveis d'Atenció a les Famílies i Envel·liment actiu.....	37
5.1. Servei de Promoció de l'Autonomia i Atenció a la Dependència.....	37
5.2. Servei d'ajuda a domicili (SAD social).....	39
5.3. Servei d'ajuda a domicili (SAD dependència).....	39
5.4. Servei de Teleassistència domiciliària.....	40
5.5. Programa de suport a l'autonomia personal.....	40
5.6. Subvencions per donar suport al finançament de transport de les persones amb diversitat funcional, amb mobilitat i autonomia reduïdes.....	41
5.7. Servei d'atenció psicològica especialitzada a domicili per a persones amb dependència i suport als cuidadors.....	42
5.8. Grups de suport per a familiars cuidadors de persones amb dependència.....	42
5.9. Tallers de memòria i gimnàstica.....	42
5.10. Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies (SOAF).....	43
5.11. Servei d'acompanyament terapèutic a famílies.....	44
5.12. Programa Àncora de prevenció de situacions d'aïllament i soledat de persones grans.....	44
5.13. Consell de la Gent Gran de l'Alt Empordà.....	44
6. Servei d'Inclusió Social i Atenció a la Comunitat.....	45
6.1. Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà 2017-2020.....	45
6.2. Observatori social de l'Alt Empordà.....	45
6.3. Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2016-2019.....	45
6.4. Comissió Comarcal de Violència de gènere de l'Alt Empordà.....	46
6.5. Taula de treball comarcal sobre la Prostitució.....	46
6.6. Programa Habiba Dones i Salut Comunitària a l'Alt Empordà.....	46
6.7. Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà.....	47
6.8. Programa d'Acció Comunitària als municipis de Sant Pere Pescador i Roses.....	47

6.9. Servei d'Acollida de persones estrangeres.....	48
6.10. Servei d'atenció integral LGTBI (SAI-LGTBI).....	51
6.11. Projecte "L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible".....	51
7. Participació en Projectes Europeus.....	53
7.1. Microprojecte transfronterer «Xarxa de treball transfronterera per acollir i acompanyar dones migrades a l'Espai Català Transfronterer».....	53
8. Treball en xarxa i gestió del coneixement.....	53
9. Síntesi dades més rellevants 2021.....	56

Presentació

Us presentem un any més els principals resultats dels serveis i programes que ha gestionat l'àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà amb l'objectiu de garantir les necessitats bàsiques de la població de la comarca i afavorir el seu benestar i inclusió social.

La lectura de la Memòria 2021 facilita una visió de conjunt de l'evolució de les necessitats socials a la comarca i dels serveis i programes que presta l'administració comarcal. D'acord amb la Llei 19/2014 de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, la seva publicació és també un exercici de transparència i rendició de comptes envers la ciutadania.

La pandèmia de la COVID-19 ha seguit condicionant l'activitat ordinària i els projectes que l'àrea de Benestar du a terme. La crisi social i sanitària ha tingut conseqüències en els àmbits econòmic i social, suposant un agreujament de les situacions socials més vulnerables i, paral·lelament, fent aflorar noves necessitats. A aquesta situació s'hi ha afegit més recentment el context d'inestabilitat global provocat per conflictes bèl·lics com el d'Ucraïna, que han desencadenat moviments migratoris i un agreujament de la crisi econòmica i que probablement veurem reflectits en les dades d'atenció dels anys vinents.

La situació d'incertesa provocada per l'agreujament de la crisi està tenint un major impacte en alguns col·lectius de població com els infants, els adolescents, les persones grans, les persones migrants, les persones en situació de sense llar i les dones. Aquests sectors de població ja foren les víctimes principals de la darrera crisi econòmica que s'inicia el 2008. Grups de població i realitats socials diferents que reconfiguren les necessitats socials emergents, sobre les quals cal centrar el focus d'atenció de la intervenció social i comunitària.

Amb la finalitat de dimensionar aquesta realitat i conèixer millor la seva evolució, l'anàlisi que presenta aquesta Memòria manté una sèrie temporal des de l'any 2004, la qual cosa permet disposar d'una visió general de la realitat social de la comarca amb perspectiva comparada de més de 15 anys. En aquest període ha crescut la dotació de la Cartera de serveis que presta l'àrea de Benestar del Consell Comarcal al conjunt de la ciutadania, com a resultat principalment de l'assumpció de noves competències i de la consolidació de recursos previstos pel marc legislatiu dels serveis socials.

La nostra comarca tenia l'any 2021 una població diversa de 143.762 habitants. Un 18,7 % de la població era major de 65 anys i un 24,9% de la població era d'origen estranger. La taxa de risc de pobresa o exclusió social per al conjunt de Catalunya l'any 2021 era del 25,8% (homes 25,1% i dones 26,5%).

En aquest context, cal destacar com mentre que l'any 2004 la població atesa pels Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca representava el 5,7% del total de població, quinze anys més tard, la població atesa s'ha doblat, arribant l'any 2021 a representar el 10,8% del total.

Les dades que presenta aquesta Memòria reflecteixen també el treball de qualitat, proper i humà que ha dut a terme un equip qualificat de més de 180 professionals que treballen a l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal i en la xarxa d'entitats i agents dels tercer sector que col·laboren en la gestió de serveis i programes comarcals. A tots i a totes elles cal que els fem un reconeixement especial.

La Memòria presenta la informació en 8 capítols ordenats per serveis i un darrer capítol que resumeix les dades més rellevants de l'activitat al llarg de l'any 2021. S'ha fet un esforç per presentar les dades de forma sintètica, amb la voluntat de compartir la nostra activitat, que es desenvolupa en una realitat social que compartim amb tots els agents públics i privats i amb la ciutadania.

Ma Rosa Guixé i Valls
Directora Tècnica

1. L'Àrea de Benestar

L'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà està formada pel conjunt de serveis, recursos i equipaments creats amb la missió de garantir les necessitats bàsiques de la població de la comarca i afavorir el seu benestar i inclusió social, planificant i gestionant els serveis en funció de les necessitats socials amb criteris d'eficiència, eficàcia i proximitat al territori, d'acord amb el que estableix el marc normatiu i legal.

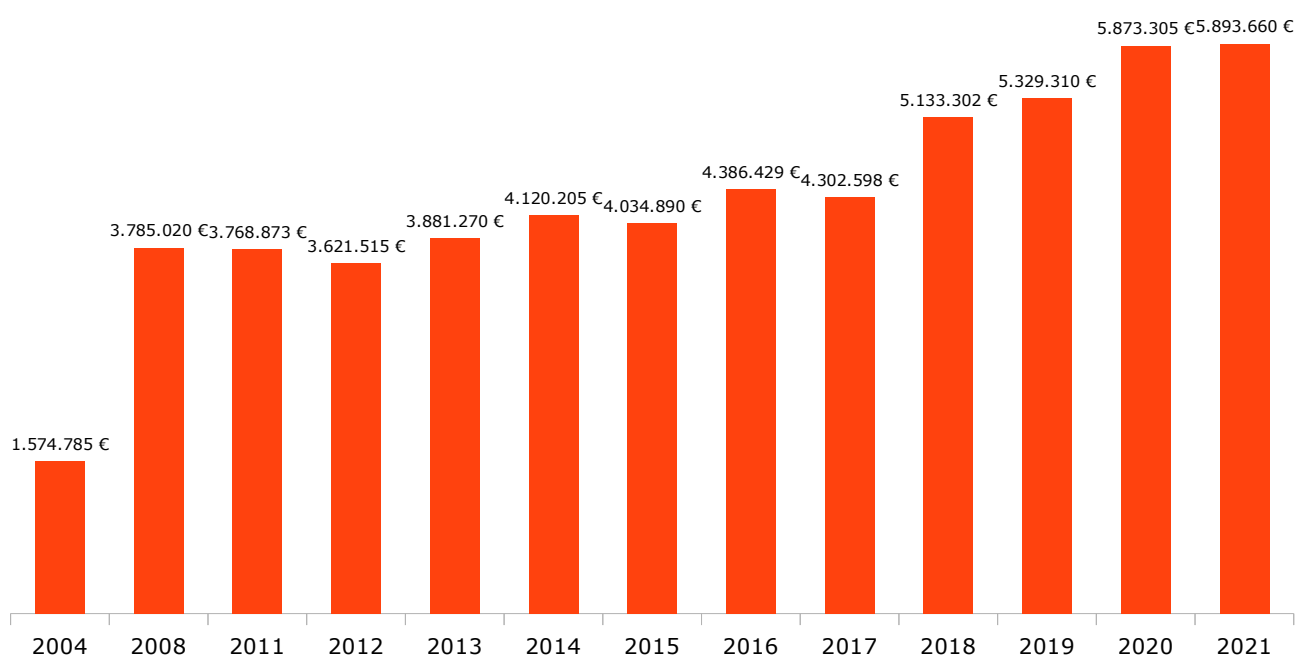
Els i les professionals que treballen a l'Àrea de Benestar gestionen el conjunt de serveis i recursos definits a la cartera de serveis de la comarca, amb els objectius d'afavorir la promoció i la inclusió social de les persones i col·lectius a la societat, posar a l'abast de les persones els recursos per millorar la seva qualitat de vida, reduir les desigualtats i augmentar la seva autonomia, valorar i ajudar-los a resoldre les seves possibles dificultats socials, i prevenir i intervenir sobre les causes que condueixen a situacions de risc i exclusió social.

L'Àrea de Benestar ofereix serveis a tots els ciutadans i ciutadanes de la comarca de l'Alt Empordà, tret del municipi de Figueres, que compta amb serveis propis.

L'any 2021 l'Àrea de Benestar ha gestionat un pressupost total de 5.893.660 € (22% del pressupost total del Consell Comarcal), xifra que inclou les aportacions del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments de la comarca per al finançament dels Serveis Socials Bàsics i Complementaris previstos a la Cartera de Serveis Socials, del programa «Benestar i Comunitat» de Dipsalut (Diputació de Girona) i altres aportacions per a projectes concrets.

La Llei 12/2007 de Serveis Socials va significar un punt d'inflexió pel que fa al volum de recursos destinats a les polítiques socials a Catalunya, tal i com mostra l'evolució creixent del pressupost de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal. El pressupost de l'any 2021 s'ha mantingut estable respecte l'any anterior.

Gràfic 1: Pressupost de l'Àrea de Benestar social del Consell Comarcal 2004-2021 (1)

Font: Àrea de Benestar social del Consell Comarcal (2021)

(1) L'Àrea Bàsica de Serveis Socials inclou els Ajuntaments de Roses i L'Escala

Els principals indicadors de despesa i finançament del Consell Comarcal i l'Àrea de Benestar mostren, en primer lloc, com el pressupost de l'Àrea de Benestar ha crescut molt significativament des de l'any 2012, un 60%. En segon lloc, en els darrers anys també es constata un creixement de la despesa corrent de l'Àrea de Benestar per habitant, que s'ha situat l'any 2021 en 61€. En tercer lloc, s'observa com la distribució de les fonts de finançament de l'Àrea de Benestar s'han mantingut estables els darrers anys. L'any 2021 el finançament provinent de les transferències d'altres administracions representava el 68% del pressupost i les aportacions dels municipis, principalment pel finançament dels Serveis bàsics d'Atenció Social, era del 25%.

Taula 1: Síntesi d'indicadors de despesa i finançament del Consell Comarcal i l'Àrea de Benestar 2012-2021

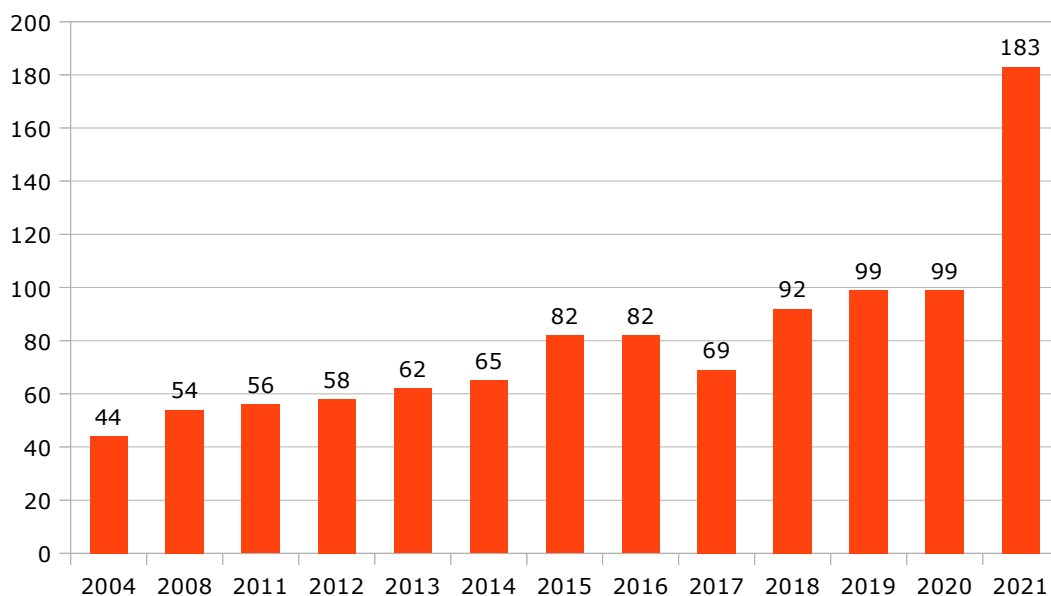
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pressupost CCAE	19,6M €	19,1M €	16,94M €	16,4M €	16,3M €	18,8M €	23,3M €	36,1M €	24,5M €	26,5M €
Pressupost Àrea de Benestar	3,6M €	3,8M €	4,1M €	4,0M €	4,3M €	4,3M €	5,1M €	5,3M €	5,8M €	5,9 M €
% Pressupost Àrea Benestar	18%	20%	24%	25%	27%	23%	21%	15%	24%	22%
Despesa corrent Àrea de Benestar per habitant	38 €	41 €	43 €	42 €	47 €	46€	55€	56 €	62€	61€
% Finançament Pressupost Àrea Benestar transferències altres administracions	78%	76%	75%	76%	74%	75%	71%	69%	69%	68%
% Finançament Pressupost Àrea Benestar per part dels Ajuntaments	21%	22%	20%	21%	21%	21%	24%	23%	25%	25%
% Finançament Pressupost Àrea Benestar per part altres Institucions	0%	1%	2%	2%	1%	1%	1%	1%	0%	1%
% Autofinançament per taxes i preus públics	1%	1%	3%	1%	4%	4%	4%	6%	6%	6%

Font: Elaboració pròpia a partir del Pressupost General del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i Idescat (2020)

Pel que fa als i les professionals, l'any 2021 han treballat a l'Àrea de Benestar l'any 2021 un total de 183 persones. Del total del personal de l'Àrea un 87% són dones, el que reflecteix una realitat altament feminitzada dels professionals que treballen en aquests serveis a la comarca. El creixement de professionals experimentat l'any 2021 respecte els anteriors s'explica principalment perquè s'ha incorporat en el recompte els i les professionals que presten servei propis de l'àrea de Benestar mitjançant contractacions externes o per encàrrec a mitjans propis. Aquest canvi metodològic té com a objectiu dimensionar de forma més acurada els recursos humans que treballen en l'àmbit de l'atenció social a la comarca.

Del conjunt de professionals que l'any 2021 treballaven a l'Àrea de Benestar un 18% són personal de suport administratiu.

Gràfic 2: Nombre de treballadors/es de l'Àrea de Benestar 2004-2021 (1)

Font: Àrea de Benestar social del Consell Comarcal (2021)

(1) Les dades inclouen també els professionals dels Serveis bàsics d'Atenció Social dels Ajuntaments de Roses i L'Escalà. Des de l'any 2021 també es recullen les dades dels serveis propis contractats o prestats externament.

L'Àrea de Benestar del Consell Comarcal compleix amb les ràtios de professionals dels Serveis Socials Bàsics d'Atenció Social establertes a la Cartera de serveis socials del Departament de Drets Socials, de 3 treballadors/es socials i 2 educadors/es socials per cada 15.000 habitants.

Durant l'any 2021 l'Àrea de Benestar social ha continuat aprofundint en la transformació d'alguns aspectes organitzatius interns i ha incorporat nous serveis amb l'objectiu d'avançar cap a la millora de la qualitat i eficiència dels serveis, i reforçar la cartera de serveis a la ciutadania. En aquest àmbit cal destacar les següents actuacions.

En primer lloc, cal destacar l'impuls donat al Programa de targetes moneder per a la cobertura de necessitats alimentàries. Aquest nou sistema d'atenció a la cobertura de necessitats bàsiques vol afavorir un canvi de model que promogui l'autonomia de les persones i en protegeixi la seva dignitat mitjançant l'exercici de la llibertat, el dret a escollir i la capacitat de decisió de les pròpies estratègies de supervivència. La voluntat de l'àrea de Benestar és que des d'aquest programa es gestionin a mig termini la totalitat de les prestacions d'urgència per a la cobertura de necessitats bàsiques.

En segon lloc, és destacable l'avanç en relació al treball preventiu i comunitari en l'àmbit de l'atenció als maltractaments a les persones grans. Durant l'any 2021, en el marc de la Taula de maltractaments a les persones grans, s'ha promogut la creació d'una comissió de treball interinstitucional i interdisciplinària per abordar de forma específica la intervenció en casos que per la seva complexitat requereixen una mirada global. La Taula també ha organitzat una primera jornada de treball, conjuntament amb la Fundació Salut Empordà, que sota el títol «El maltractament a les persones grans des d'una mirada preventiva i comunitària» va permetre aprofundir en la reflexió professional entorn aquesta problemàtica.

Finalment, també cal posar en valor l'impuls i creació de la Taula d'Infància, Adolescència i Famílies de l'Alt Empordà, també conjuntament amb la Fundació Salut Empordà. Aquest vol ser un espai de coordinació tècnica, polític i de participació que permeti analitzar i conèixer millor la situació de la infància i l'adolescència de la comarca, identificar-ne noves necessitats d'intervenció i cercar sinergies de treball entre els diferents agents del territori per atendre millor aquest col·lectiu i les seves necessitats.

1.1. Serveis als municipis

L'àrea de Benestar social del Consell Comarcal presta servei al 68 municipis que integren l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà. A demanda dels ajuntaments es poden desenvolupar als municipis serveis complementaris als Serveis Socials Bàsics. La taula següent recull de forma resumida els serveis dels quals els ajuntaments, en funció de les necessitats dels seus municipis, poden sol·licitar la prestació mitjançant un conveni de delegació de competències entre ambdues administracions.

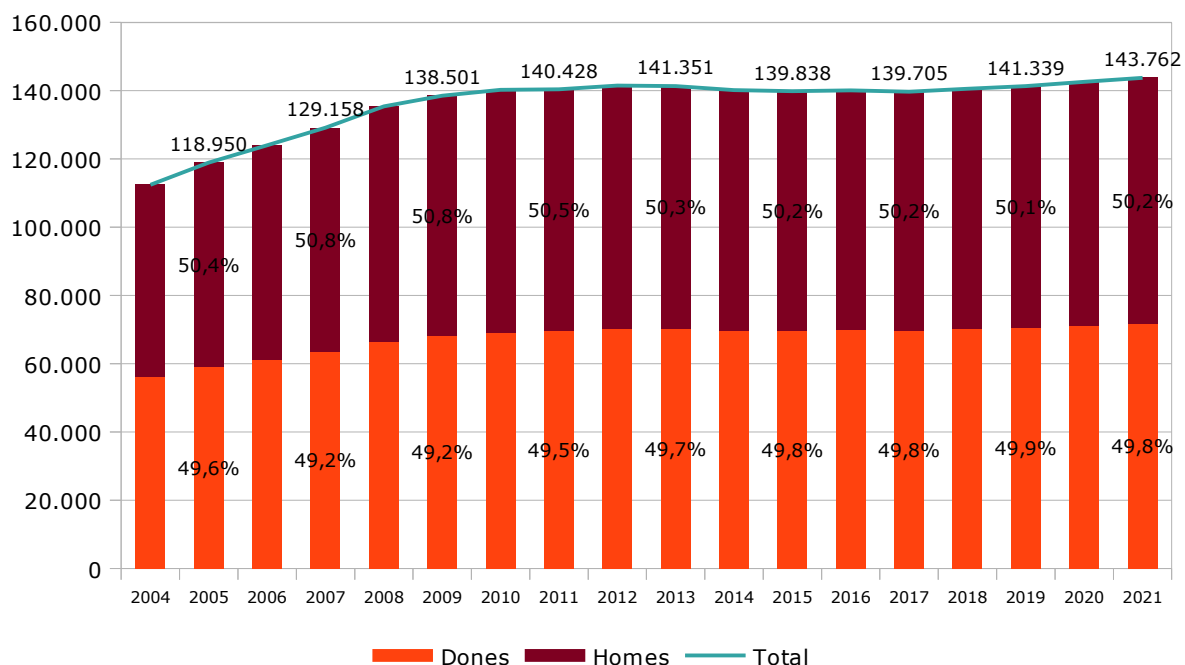
Taula 2: Serveis complementaris als Serveis Socials Bàsics

Servei	Cost per l'ajuntament
Els Cracs – Servei de projectes preventius diürns	1/3 del cost del servei
Espai Menuts	1/3 del cost del servei
Servei de Mesures Educatives Alternatives a la Sanció Administrativa	Gratuït
Tallers de memòria i gimnàstica per a persones grans	400 € / taller
Programa Àncora de prevenció de situacions d'aïllament i soledat de persones grans	En funció de la dimensió del municipi
Xerrades Bon Tracte a les persones grans	Gratuït
Programes locals d'acció comunitària per empoderar la ciutadania i les entitats	100% del cost
Programa de lleure inclusiu (Espiadimonis, etc.)	100% del cost
Observatori Social de l'Alt Empordà. Ofereix als agents locals informació estadística i anàlisi orientada a planificar serveis, projectes i actuacions de forma més estratègica i eficient, per activar els recursos i garantir la inclusió social de la població més vulnerable.	En funció de la demanda

2. La comarca de l'Alt Empordà l'any 2021

L'any 2021 la comarca de l'Alt Empordà tenia registrats 143.762 habitants, amb una distribució per sexes equitativa. La població total de l'Alt Empordà, que des de l'any 2011 és manté estable, havia crescut notablement en els anys previs. En el període 2004-2021, s'ha registrat un creixement poblacional del 28%, molt per damunt del creixement de la població al conjunt de Catalunya en els mateixos anys, que ha estat del 14%. Aquest creixement de la població, però, sembla que s'estanca en els darrers anys coincidint amb l'esclat de la crisi econòmica de 2008 en què el procés migratori s'alenteix.

Gràfic 3: Població de l'Alt Empordà (2004-2021)

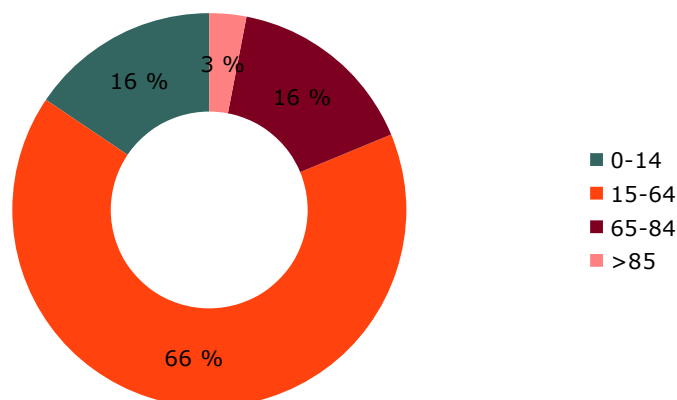

Font: Idescat (2021)

La societat altempordanesa és una societat diversa pel que fa a l'origen de la seva població. L'any 2021 hi conviuen persones de 50 nacionalitats diferents i s'hi parlaven aproximadament unes 205 llengües. Un 24,9% de la població de l'Alt Empordà té nacionalitat estrangera tot i que hi ha municipis en què aquest percentatge supera el 30% de la població. Aquest és el cas de Castelló d'Empúries (44%), Sant Pere Pescador (37%), La Jonquera (35%), L'Escala (31%) o Roses (30%). De les persones amb nacionalitat estrangera residents a la comarca, el 31% tenen nacionalitat marroquina, l'11% francesa, el 7% romanesa, el 4% hondurenya, el 3,4% senegalesa i el 3% alemanya.

Per grups d'edat, la població de la comarca l'any 2021 estava distribuïda de la manera següent: un 15,5% de la població era menor de 15 anys; el 65,7% de la població tenia entre 15-64 anys i un 18,7% de la població tenia més de 65 anys. Del total de població més gran de 65 anys, el 84% de la població de la comarca té entre 65-84 anys i el 16% de la població és major de 85 anys. Cal tenir en compte, però, que hi ha molts municipis de la comarca on els majors de 65 anys representen més del 25% del total de la seva població com és el cas de Portbou (34,1%), Colera (31,4%), Espolla (31%), Mollet de Peralada (29,9%), Cantallops (29,5%), Maçanet de Cabrenys (29%), Biure (27,5%), Darnius (27%), el Port de la Selva (26,8%), la Selva de Mar (26,4%), Vilamaniscle (26,3%), Pau (25,8%), Palau de Santa Eulàlia (25,2%), Boadella i les Escalles (25%) o la Vajol (25%).

Gràfic 4: Distribució de la població Alt Empordà per grups d'edat 2021 (en %)

Font: Idescat (2021)

Les taxes d'envelliment i de sobreenvelliment de l'any 2021 a la comarca continuen enregistrant valors propers a les mitjanes catalanes. L'evolució d'ambdós indicadors en els darrers anys constata la tendència a l'envelliment de la població de la comarca.

Taula 3: Evolució taxa envelliment; taxa de sobreenvelliment i taxa de dependència Alt Empordà (2004-2021)¹

	2004	2008	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021 CAT
Taxa envelliment	17,5	16,2	16,8	17,1	17,4	17,6	17,8	18,0	18,2	18,3	18,4	18,7	19,0
Taxa sobreenvelliment	2,1	2,1	2,5	2,5	2,6	2,7	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,2

Font: Idescat (2021)

Tal i com demostren informes recents a Catalunya i al conjunt de l'Estat, la situació de crisi en què està immersa la nostra societat ha generat un increment del risc d'exclusió social dels grups més vulnerables i de les persones que viuen en el llindar de la pobresa. Alhora aquest risc també s'ha estès a d'altres capes de la població que fins fa uns anys gaudien d'una situació més estable. Aquesta situació, lluny de millorar, s'ha vist cronificada en el temps i tot i la lleugera recuperació evidenciada per alguns indicadors macroeconòmics (creixement PIB, disminució de l'atur) en els darrers anys, es detecten majors situacions d'exclusió i vulnerabilitat social².

La crisi econòmica i la recessió, que s'ha vist agreujada per la pandèmia de la COVID-19, continuen tenint conseqüències en la població més vulnerable i en risc d'exclusió social a la comarca. La taxa de risc de pobresa o exclusió social per al conjunt de Catalunya l'any 2021 era del 25,8 %, xifra que ha experimentat un creixement progressiu els darrers anys. Per sexes, les dones presenten una taxa del 26,5%, superior a la dels homes 25,1%. La població amb nacionalitat estrangera té una taxa de risc d'exclusió del 52,7%³. Malauradament, l'IDECAT no facilita aquesta dada a nivell comarcal, fet que dificulta la capacitat d'anàlisi dels agents locals sobre la realitat social del territori.

¹ Càlcul de les taxes:

Taxa Envelliment = (Població > 64 / Població total) x 100

Taxa sobreenvelliment = (Població >85 / Població total) x 100

² Angerri, X, Codina, T, Gibert, K (2020). Informe INSESS-COVID1. Identificació de Necessitats Socials Emergents com a conseqüència de la Covid19 i efecte sobre els Serveis Socials del territori. UPC i Fundació ISocial, Barcelona.

³ Yarker, S., Lang Reinisch, L., Phillipson, C., Doran, P., Lewis, C., Buffel, T., & Goff, M. (2020). COVID-19 and social exclusion: experiences of older people living in areas of multiple deprivation. University of Manchester, Manchester Institute of Collaborative Research on Ageing.

³ Font: Enquesta de condicions de vida. Idescat 2021.

El mercat de treball de la comarca presenta signes clars de precarietat que any rere any es reforcen. La temporalitat, l'estacionalitat i l'ocupació autònoma generen situacions de desprotecció social en la població i tenen un clar impacte en els serveis públics orientats a atendre les situacions de vulnerabilitat social.

La taula 4 mostra les dades del mercat de treball de la comarca que corresponen a l'any 2021.

La distribució de l'atur per grups d'edat mostra com aquest afecta en proporció similar a tots els grups d'edat a partir dels 35 anys. Per sectors, els Serveis i la Construcció continuen concentrant més del 80% de l'atur de la comarca. D'altra banda, l'atur afecta en major proporció a les persones amb estudis primaris o secundaris que a les persones amb estudis tècnics o superiors.

Pel que fa a les dades de contractació enregistrades a la comarca l'any 2021, cal destacar com la contractació de caràcter temporal continua representant una part molt important del conjunt de nous contractes realitzats (74,31%), tendència que es manté estable respecte l'any anterior.

Taula 4: Dades mercat de treball Alt Empordà 2021

Taxa atur (Desembre 2021)	11,5% (Homes 9,5% / Dones 13,7%) (15,5% el 2020) 10,2% Catalunya (13,9% el 2020) 13,3% Espanya (16,1% el 2020)	
Taxa d'atur per grups d'edat (Desembre 2021)	16-24 anys	9,71%
	25-34 anys	10,32%
	35-44 anys	10,02%
	45-54 anys	10,63%
	55-64 anys	15,66%
Distribució de l'atur per sectors (mitjana any 2021)	Agricultura	4,74%
	Indústria	6,40%
	Construcció	8,24%
	Serveis	73,84%
	Altres ocup.	6,79%
Distribució de l'atur per nivell formatiu (mitjana any 2021)	Sense estudis	4,89%
	Estudis primaris incomplets	11,37%
	Estudis primaris complets	12,83%
	Programes FP (estudis secund.)	6,19%
	Educació General (estudis secund.)	56,61%
	Tècnics – professionals superiors	3,30%
	Universitari (primer cicle)	1,02%
	Universitari (segon i tercer cicle)	3,74%
	Altres	0,07%
% Població aturada segons situació (Desembre 2021)	% aturats de llarga durada	42,2% (CAT 45,9%)
	% aturats menors de 30 anys	18,8% (CAT 16,6%)
	% aturats majors de 45 anys	47,8% (CAT 50,6%)
	% aturades dones	53,9% (CAT 54,8%)
	% aturats estrangers	34,1% (CAT 22,9%)
Contractació temporal /Nous contractes (Any 2021)	74,31 (78,44% el 2020)	
Contractació total (Any 2021)	39.395 nous contractes Variació interanual +24,65% (Homes +21,79% / Dones +28,68%)	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Xifra (Diputació de Girona), Idescat i Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat

3. Serveis Bàsics d'Atenció Social

Els Serveis Bàsics d'Atenció Social són el primer nivell d'atenció pública de la xarxa de benestar. Estan integrats per diferents equips tècnics que tenen com a funció conèixer, prevenir i activar actuacions destinades a promoure la inclusió social de persones, famílies i grups socials, especialment les que presenten més dificultats i són més vulnerables.

En aquest apartat es faciliten dades de la Secció de Serveis Bàsics d'Atenció Social i dels serveis adscrits a aquesta secció: el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) i els Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents (SIS).

3.1. L'atenció social bàsica a la comarca

Els Serveis Bàsics d'Atenció Social porten a terme funcions d'informació, orientació i assessorament, valoració i diagnosi de situacions de necessitat social, detecció, prevenció i intervenció en situacions de risc social, de treball social comunitari, formulen propostes de derivació als serveis socials especialitzats, apliquen tractaments de suport a les persones, famílies o grups, gestionen recursos i prestacions econòmiques i/o ajuts tecnològics i presten serveis d'ajut a domicili, teleassistències, centres oberts per a infants i adolescents i altres que siguin determinats per via reglamentària, atès el desplegament de la Llei de Serveis Socials i la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en situació de dependència.

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà organitza l'Àrea Bàsica de Serveis Socials en 2 grans Unitats d'atenció diferenciades, l'EBAS Unitat Litoral i l'EBAS Unitat Interior que incorporen el 67 municipis de la comarca. Roses i l'Escaló compten també amb EBAS propi. La resta de municipis formen part d'una de les dues Unitats en funció de les característiques demogràfiques de la seva població, la dispersió sobre el territori, les necessitats i problemàtiques socials que presenten les diferents poblacions i la zonificació sobre el territori del sistema públic de salut⁴.

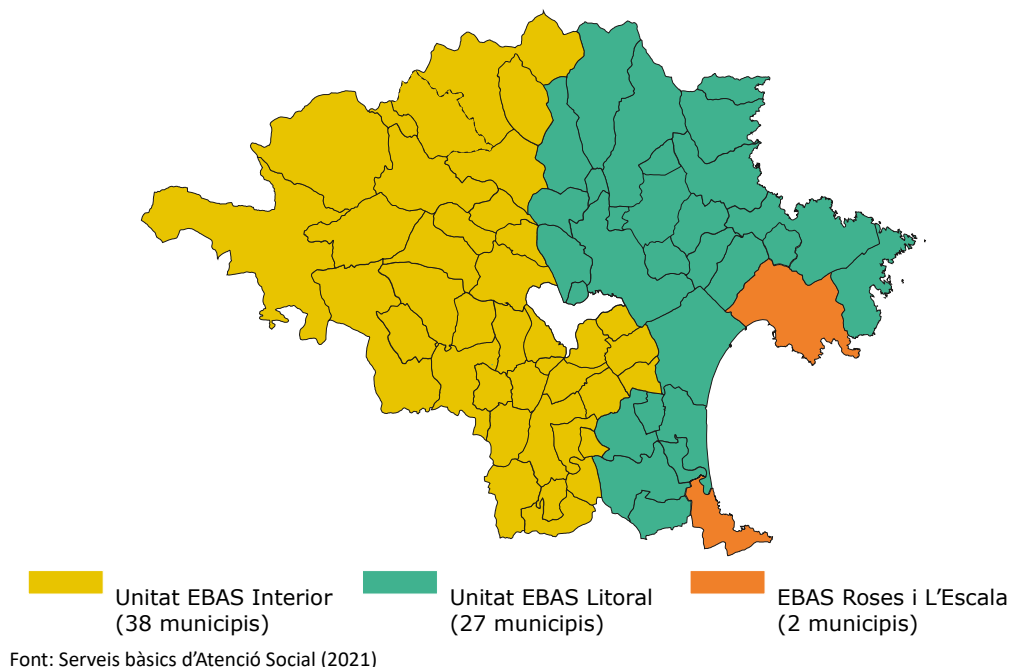
Cadascuna de les Unitats d'atenció s'organitzen en tres equips diferenciats amb la finalitat de plantejar itineraris d'atenció social a les persones segons les seves necessitats i característiques: l'equip d'Acollida i Promoció Social, l'equip de Famílies i Infància i l'equip de Dependència i Promoció de l'Autonomia.

Els equips dels Serveis Bàsics d'Atenció Social fan atenció presencial als diferents municipis de la comarca de manera itinerant i a les dues seus dels EBAS permanentment, concretament l'EBAS Unitat Litoral a Castelló d'Empúries i l'EBAS Unitat Interior a Vilafant.

4 EBAS Unitat Interior: Albanyà, Agullana, Avinyonet de Piuigventós, Bàscara, Biure, Boadella-Les Escalles, Borrassà, Cabanelles, Cantallops, Capmany, Cistella, Damius, El Far d'Empordà, Fortià, Garrigàs, La Jonquera, Lladó, Llers, Maçanet de Cabrenys, Navata, Ordis, Palau de Santa Eulàlia, Pontós, Pont de Molins, Riumors, Sant Llorença de la Muga, Sant Llogaia d'Àlguema, Sant Miquel de Fluvià, Sant Mori, Saus-Camallera, Siurana, Terrades, La Vajol, Vilafant, Vilamallà, Vilanant, Vilasacra i Vilaür.

EBAS Unitat Litoral: L'Armentera, Cabanes, Cadaqués, Castelló d'Empúries, Colera, Espolla, Garriguella, Llançà, Masarac i Vilanadal, Mollet de Peralada, Pau, Palau-saverdera, Pedret i Marzà, Peralada, Portbou, Port de la Selva, Rabós, Sant Climent Sescebes, Sant Pere Pescador, Selva de Mar, Torroella de Fluvià, Ventalló, Vilabertran, Viladamat, Vilajuïga, Vilamacolum i Vilamaniscle

Mapa 1: Distribució de les Unitats d'atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2021

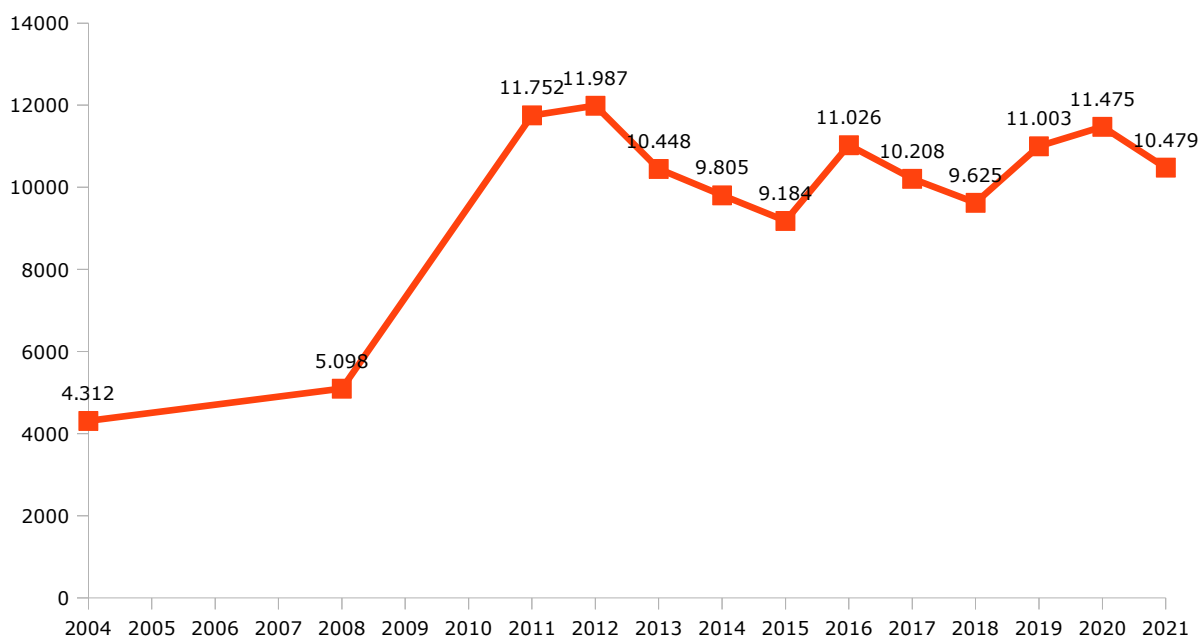

L'evolució dels principals indicadors de gestió dels Serveis Bàsics d'Atenció Social (SBAS) mostra com, en els darrers anys i pel que fa al volum de població atesa, s'ha produït una inflexió creixent que coincideix amb l'any en què esclata la crisi econòmica, tal i com mostra el gràfic 5. L'any 2021 s'ha registrat una lleugera disminució de les persones ateses respecte l'any anterior. Tanmateix, els equips d'atenció social bàsica han constatat la persistència de les demandes relacionades amb la cobertura de les necessitats socials bàsiques, com l'alimentació i l'accés a altres productes de primera necessitat, originada l'any anterior com a conseqüència de la crisi social i sanitària de la COVID-19. Les professionals dels EBAS han constatat l'emergència de nous perfils de vulnerabilitat caracteritzats per la fragilitat d'ingressos que han requerit el suport puntual dels serveis socials per a fer front a necessitats bàsiques.

És especialment rellevant posar aquestes dades en relació al total de la població de la comarca. Mentre que l'any 2004 la població atesa pels Serveis bàsics d'Atenció Social representava el 5,7% del total de la comarca, l'any 2021 aquesta ha representat el 10,8%. L'EBAS Unitat Interior ha registrat una taxa de població atesa del 10,4%, mentre que a l'EBAS Unitat Litoral ha estat de l'11,6%.

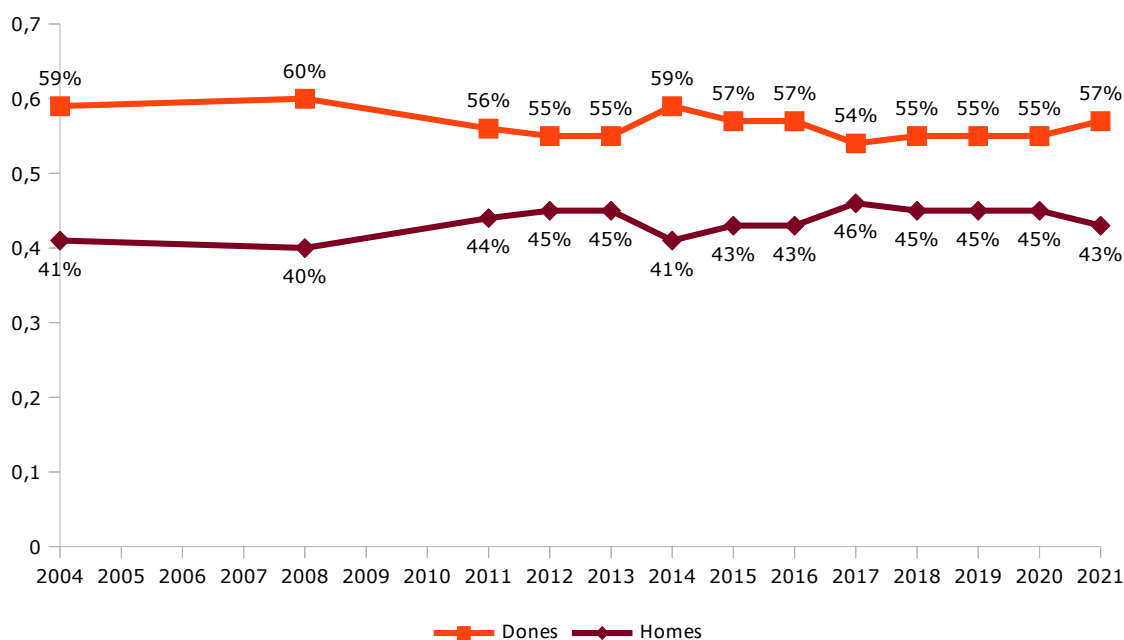
Pel que fa a la distribució per sexe de la població atesa, s'observa com l'any 2021 es manté la tendència a igualar les persones ateses per sexe. Tanmateix, les dones continuen sent majoritàries entre les persones ateses pels serveis socials de la comarca.

Gràfic 5: Població atesa pels Serveis bàsics d'Atenció Social a l'Alt Empordà 2004-2021

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

Gràfic 6: Població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social de l'Alt Empordà per sexe 2004-2021 (en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

Aquest creixement de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social que s'observa en el període 2004-2021 és paral·lel al que enregistren els principals indicadors de l'atenció social bàsica recollits a la taula següent.

Taula 5: Síntesi d'indicadors d'activitat dels Serveis bàsics d'Atenció Social (2004-2021)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones ateses	4.312	5.098	11.752	11.987	10.448	9.805	9.184	11.206	10.208	9.625	11.003	11.475	10.479
% Homes atesos	41%	40%	44%	45%	45%	41%	43%	43%	46%	45%	45%	45%	43%
% Dones ateses	59%	60%	56%	55%	55%	59%	57%	57%	54%	55%	55%	55%	57%
% Població atesa / població total	5,7%	5,5%	12,4%	12,4%	10,8%	10,2%	9,7%	11,9%	10,9%	10,2%	11,6%	12,0%	10,8%
Total expedients	2.945	4.150	5.617	6.623	5.266	4.232	4.637	4.800	5.633	5.289	4.922	5.678	5.722
Total entrevistes	8.020	10.888	15.835	17.642	14.691	15.595	14.911	15.152	14.653	14.905	13.414	12.759 (2)	19.622
Primeres entrevistes	1.645	2.291	2.712	2.057	2.050	2.508	2.210	1.659	1.603	1.824	1.292	788 (2)	2.385
% Entrevistes a domicili	13,8%	16,7%	13,1%	16,2%	17,7%	12,6%	13,1%	9,4%	10,3%	5,1%	15,2%	4,7 (2)	7,5
Atenció prioritària (1)	nd	nd	nd	615	331	281	605	545	813	423 (2)	731	nd	nd

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

(1) L'atenció prioritària és l'atenció d'urgència a una persona sense cita prèvia.

(2) No inclouen dades de Roses i l'Escala.

Taula 6: Síntesi d'indicadors d'activitat de les Unitats d'atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà (2021)

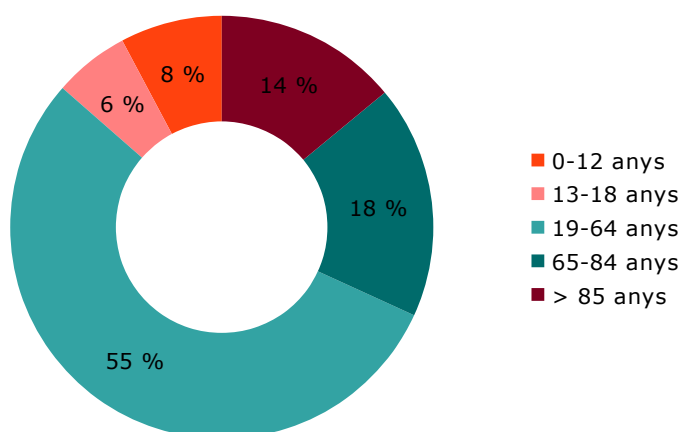
	EBAS Unitat Interior	EBAS Unitat Litoral	EBAS Roses	EBAS L'Escala
Persones ateses	3.013	4.314	1.970	1.182
% Homes atesos	39%	43%	47%	47%
% Dones ateses	61%	57%	53%	53%
% Població atesa / població total	10,4%	11,6%	9,9%	11,3%
Total expedients	1.396	1.888	1.688	750
Total entrevistes	6.181	6.029	4.662	2.750
% Entrevistes a domicili	9,7%	8,9%	3,4%	5,6%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

(1) L'atenció prioritària és l'atenció d'urgència a una persona sense cita prèvia.

Pel que fa a la distribució de la població atesa per grups d'edat, l'any 2010 un 55% de les persones ateses tenen entre 19 i 64 anys, un 32% més de 65 anys i un 13% tenen menys de 18 anys.

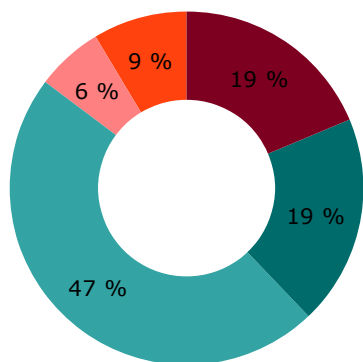
Gràfic 7: Població atesa per grups d'edat 2021 (en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

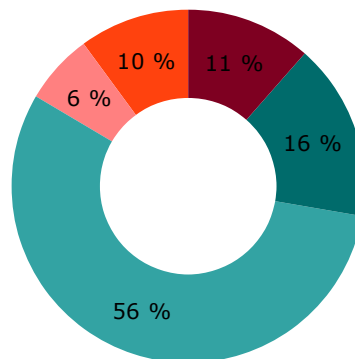
Si tenim en compte la distribució d'edats de la població atesa per Unitats d'Atenció, s'observa que en l'any 2021 l'EBAS Unitat Litoral ha atès un volum de població adulta lleugerament superior, però es registra un contrast pel que fa les franges d'edat més joves i envellides. En aquest sentit, a la EBAS Unitat Interior un 38% de les persones ateses tenen més de 65 anys i un 15% són menors d'edat, mentre que a la EBAS Unitat Litoral un 15% de les persones ateses són menors de 18 anys i un 27% majors de 65 anys.

Gràfic 8: Població atesa per grups d'edat EBAS Unitat Interior 2021 (en %)

0-12 anys 13-18 anys 19-64 anys
65-84 anys > 85 anys

Gràfic 9: Població atesa per grups d'edat EBAS Unitat Litoral 2021 (en %)

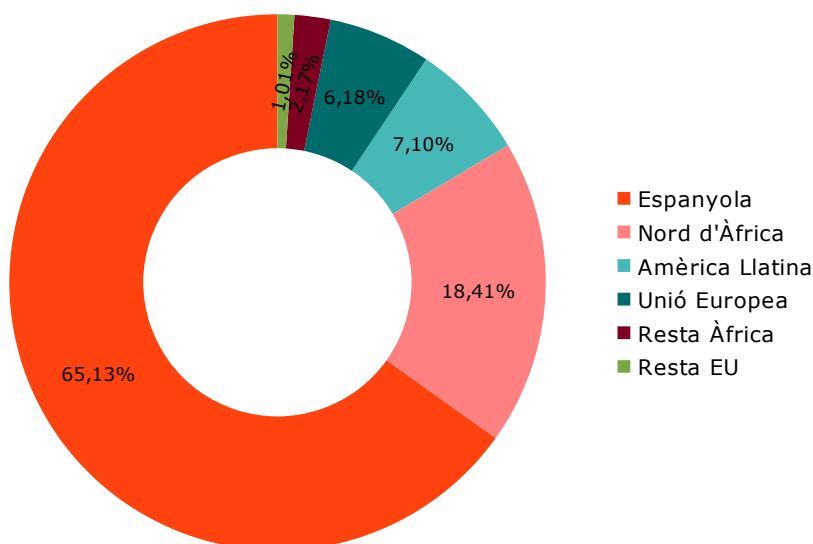

0-12 anys 13-18 anys 19-64 anys
65-84 anys > 85 anys

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

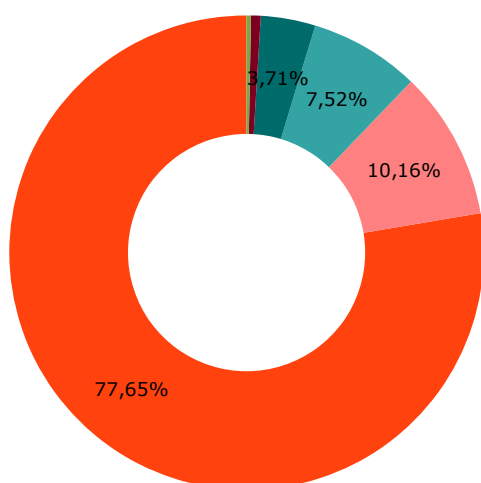
En relació a la nacionalitat de la població atesa, cal indicar que la proporció de persones de nacionalitat espanyola i d'origen estranger és molt similar a la realitat demogràfica de la comarca i es manté estable respecte els anys anteriors. Un 65% de la població atesa té nacionalitat espanyola, un 18% del nord d'Àfrica, un 7% de l'Amèrica llatina, un 6% d'algun país de la UE, un 2% de la resta d'Àfrica i un 1% d'algun altre país Europeu.

Gràfic 10: Població atesa per nacionalitat 2021 (en %)

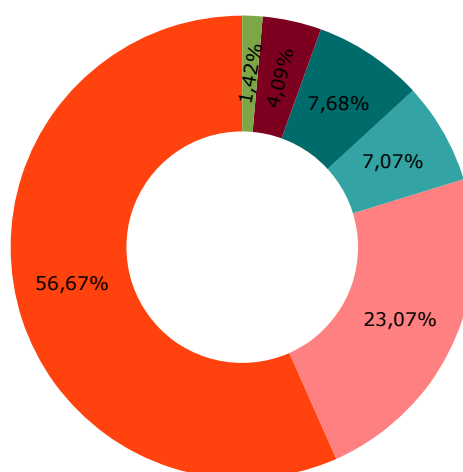
Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

Gràfic 11: Població atesa per nacionalitat
EBAS Unitat Interior 2021 (en %)

■ Espanyola ■ Nord d'Àfrica ■ Amèrica Llatina
■ Unió Europea ■ Resta Àfrica ■ Resta EU

Gràfic 12: Població atesa per nacionalitat
EBAS Unitat Litoral 2021 (en %)

■ Espanyola ■ Nord d'Àfrica ■ Amèrica Llatina
■ Unió Europea ■ Resta Àfrica ■ Resta EU

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

Pel que fa a les principals problemàtiques ateses pels Serveis bàsics d'Atenció Social l'any 2021 és rellevant destacar com el 37,8% han estat de caràcter econòmic; el 13,9% estan vinculades a l'àmbit laboral, el 13,2% estan relacionades amb problemàtiques de salut, el 9,9% amb problemàtiques d'habitatge, el 9,1% amb mancances socials i el 7,4% estan relacionades amb situacions de diversitat funcional. Respecte els anys anteriors, s'ha evidenciat un creixement de les necessitats econòmiques i laborals treballades pels serveis socials bàsics, previsiblement com a conseqüència de l'agreujament de la crisi econòmica.

Taula 7: Problemàtiques ateses pels Serveis bàsics d'Atenció Social (en %)

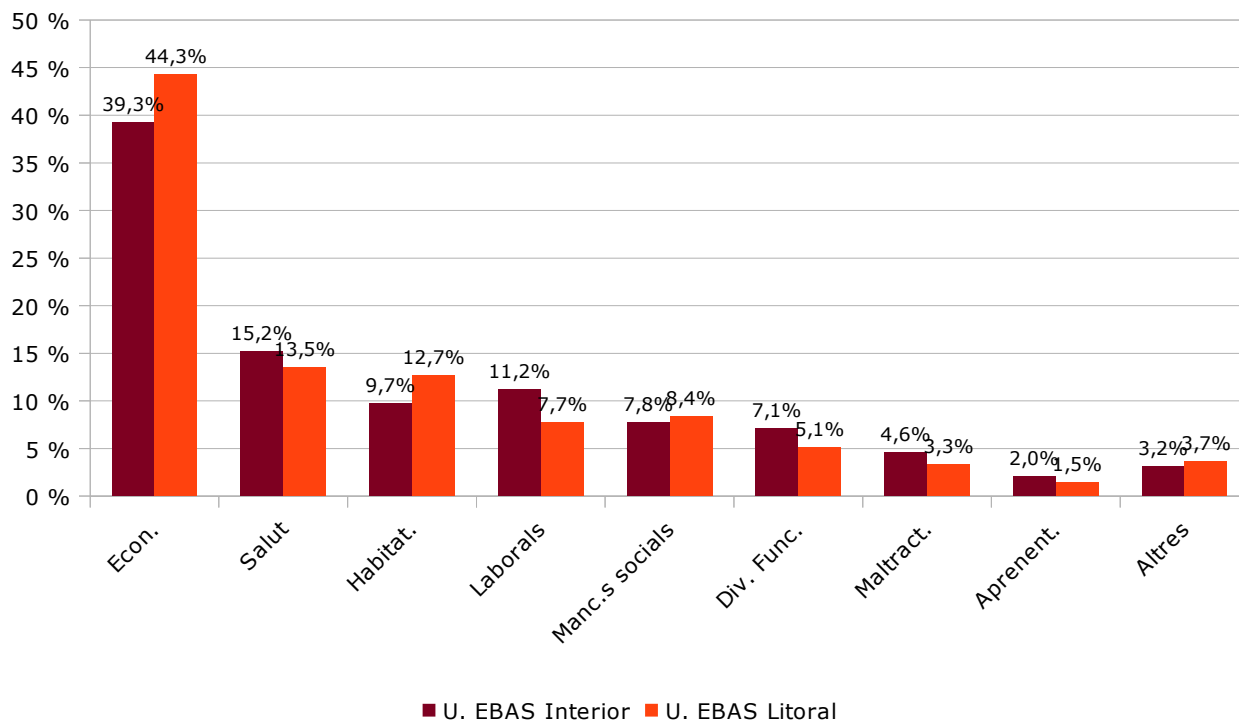
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Econòmiques										
Ingressos insuficients; sense ingressos; deutes; administració deficient; altres	26,5	28,5	30,6	29,8	29,7	23,3	21,8	21,3	27,4	37,8
Laborals										
Prestació d'atur; atur amb subsidi; treball esporàdic; temporers; treball submergit; activitats marginals; cerca primera feina; inadaptació laboral; manca de formació; altres	16,4	17,2	17,9	17,0	16,2	16,0	14,9	14,9	16,9	13,9
Salut										
Malaltia física transitòria; malaltia mental transitòria; malaltia física crònica; malaltia mental crònica; malaltia greu; malaltia d'alt risc; malaltia d'Alzheimer i altres demències; alcoholisme; consum de drogues; ludopatia; altres	17,7	16,2	15,1	17,5	18,0	21,8	15,3	18,0	18,4	13,2
Habitatge										
Manca d'habitatge; manca serveis i subministraments; habitatge deficient; amuntegaments; barraquisme; desnonaments	5,2	5,6	6,5	6,0	7,0	10,0	7,7	6,8	7,1	9,9
Mancances socials										

Mendicitat; indigència; rebuig social; transeünts; dificultat relacions familiars/socials; dificultats d'integració social; aïllament físic; indicis de trastorns mentals; victimització; conductes asocials o delictives; manca d'autonomia personal	15,1	13,2	15,2	13,1	12,3	14,1	12,0	13,2	11,0	9,1
Diversitat funcional Discapacitat física; discapacitat amb mobilitat reduïda; discapacitat amb necessitat de 3a persona; discapacitat psíquica; discapacitat sensorial i altres	10,0	6,9	5,0	5,1	5,0	7,4	18,1	16,0	8,2	7,4
Maltractaments Violència de gènere, maltractament als fills, maltractament a la gent gran	3,5	6,8	4,5	4,2	4,1	2,4	3,3	3,4	4,8	3,4
Aprenentatge Analfabetisme; escolaritat obligatòria inacabada; dificultats d'aprenentatge escolar; absentisme escolar; inadaptació escola; altres	3,6	4,0	4,1	3,8	4,0	3,9	4,2	3,2	2,8	2,1
Altres	2,1	1,6	1,1	3,5	3,8	1,1	2,7	3,1	3,4	3,2

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

Pel que fa a la distribució de les problemàtiques ateses en funció de la Unitat d'atenció, s'observa com l'EBAS Unitat Interior ha atès principalment situacions derivades de dificultats econòmiques (39,3%), salut (15,2%), laborals (11,2%) i d'habitatge (9,7%). Mentre que l'EBAS Unitat Litoral ha atès principalment situacions relacionades amb necessitats econòmiques (44,3%), salut (13,5%), habitatge (12,7%) i mancances socials (8,4%).

Gràfic 13: Problemàtiques ateses per les Unitats d'atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2021 (en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

En relació a la detecció de situacions de maltractament en l'àmbit familiar els Serveis bàsics d'Atenció Social actuen coordinadament amb serveis especialitzats de l'Àrea de Benestar per tal d'oferir recursos i fer el seguiment i evolució de les persones afectades.

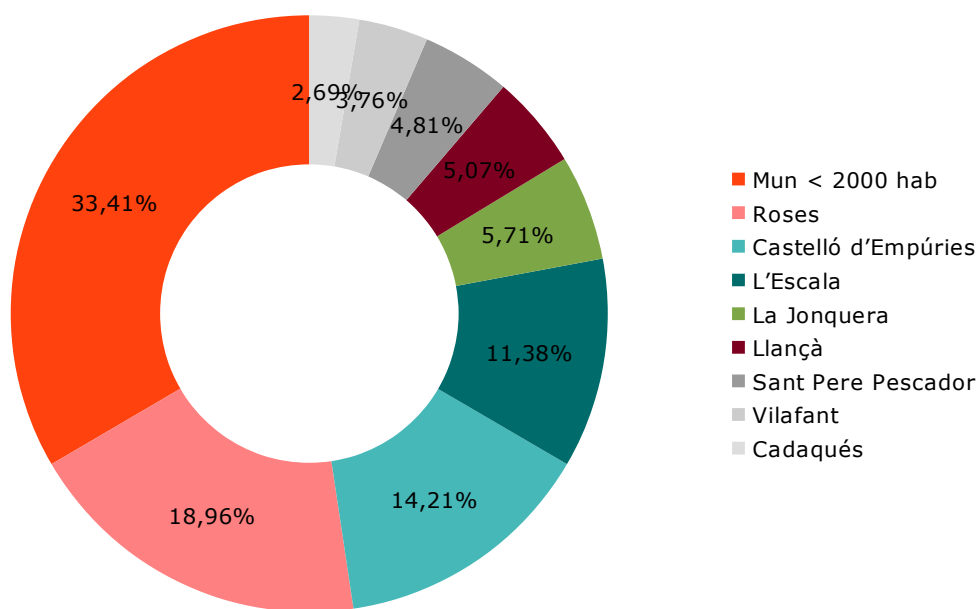
En l'àmbit de la infància, l'any 2021 s'han detectat 650 casos en què s'ha observat algun indicador de risc de maltractament i/o negligència cap a infants i adolescents. D'aquests un 40% han estat detectats per l'EBAS de Roses, un 32% per l'EBAS Unitat Interior i el 28% per l'EBAS Unitat Litoral. Com en els anys anteriors, en la majoria de casos (87%) es van detectar casos de negligència i maltractament psicològic.

Pel que fa als indicis de maltractament a persones grans (majors de 65 anys) en l'àmbit familiar, s'han detectat 44 casos. D'aquests, un 93% dels casos han estat detectats pels l'EBAS Unitat Litoral i Interior i el 7% restant per l'EBAS L'Escala. Dels casos detectats l'any 2021, el 61% eren dones i el 39% homes. En un 34% dels casos es va detectar una situació d'abús psicològic, en un 22% d'explotació financera, en un 16% situacions d'abandonament i negligència, en un 12% autonegligència i en el 12% casos abús físic.

En l'àmbit de la violència masclista, el Serveis bàsics d'Atenció Social també han treballat amb 179 dones en què s'han detectat indicis de maltractament per violència de gènere,. D'aquests casos un 35% han estat detectats per l'EBAS Roses, un 31% per l'EBAS Unitat Litoral, el 28% per l'EBAS Unitat Interior i el 8% per l'EBAS L'Escala.

Finalment, el gràfic següent mostra la distribució de la població atesa l'any 2021 en els municipis de la comarca, exceptuant Figueres que compta amb Serveis Socials propis.

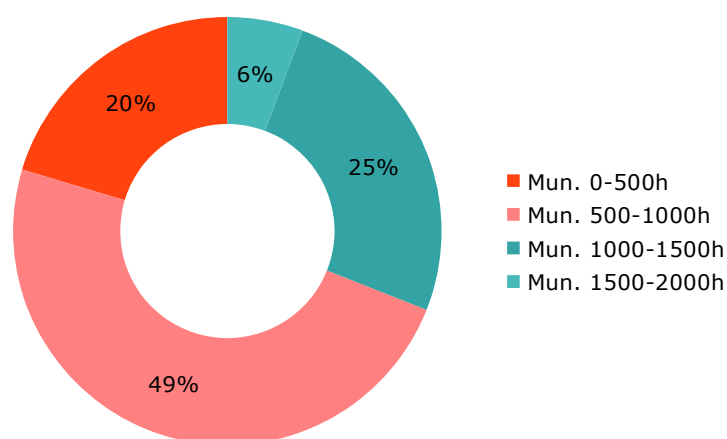
Gràfic 14: Distribució de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social per municipi 2021 en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

L'any 2021, un 33% de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social a la comarca resideixen en municipis de menys de 2.000 habitants. D'aquesta població atesa, un 49% resideix en municipis de 500 a 1.000 habitants, un 25% en municipis de 1.000 a 1.500 habitants, un 20% en pobles de menys de 500 habitants i un 6% ho fa en municipis de 1.500 a 2.000 habitants.

Gràfic 15: Distribució de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social en els municipis de menys de 2000 habitants l'any 2021 (en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

Taula 8: Taxa de població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Socials per municipi 2021 (en %)

Municipi	Taxa de població atesa
Roses	9,9% ↓
Castelló d'Empúries	13,2% ↓
L'Escala	11,3% ↓
Vilafant	7,1% ↑
Llançà	10,9% ↑
La Jonquera	17,8% ↓
Cadaqués	9,9% ↓
Sant Pere Pescador	24,0% ↑
Municipis 1.500-2.000 hab	5,5% ↑
Municipis 1.000-1.500 hab	9,2% ↓
Municipis 500-1.000 hab	10,9% ↓
Municipis < 500 hab	8,9% ↓
Alt Empordà	10,8% ↓

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

Els Serveis bàsics d'Atenció Social compten amb un sistema de recollida de queixes que té com a objectiu millorar la qualitat del servei i l'atenció a la ciutadania. Aquest sistema garanteix una atenció específica i ràpida a les demandes efectuades a través d'un sistema de registre propi de les queixes i del procés de resposta de la demanda. L'any 2021 es varen atendre 2 queixes. Les queixes estaven relacionades amb la demanda de més informació en relació a ajuts econòmics.

3.1.1. Renda garantida de ciutadania

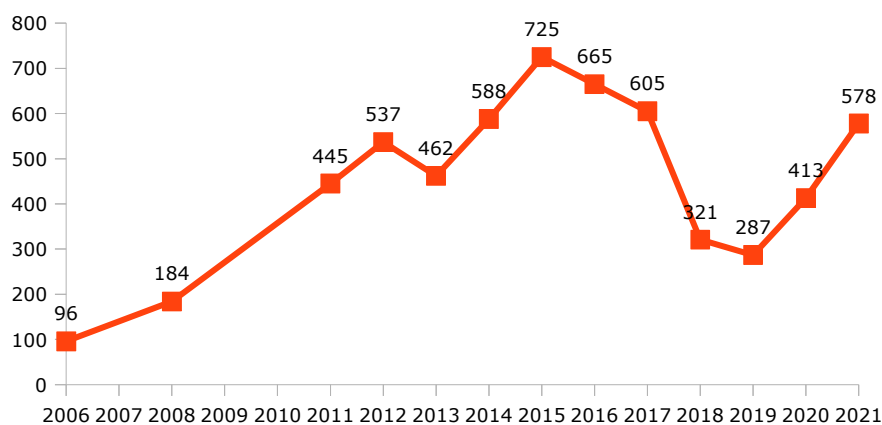
La Renda garantida de ciutadania (RGC) és una prestació social a través de la qual s'asseguren els mínims d'una vida digna a les persones i unitats familiars que reuneixen els requisits establerts per la Llei 14/2017

de 20 de juliol. El mes de setembre de 2017, en què es posa en funcionament la RGC, els perceptors de l'antiga Renda Mínima d'Inserció (RMI) van passar a percebre automàticament aquesta nova prestació.

L'objectiu de la RGC és que tots els nuclis familiars tinguin un nivell d'ingressos mínims per poder atendre directament les seves necessitats bàsiques.

El gràfic següent mostra l'evolució dels expedients actius RMI i RGC a l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de la comarca. Malgrat que l'any 2021 s'ha registrat un creixement del 40% del nombre d'expedients actius respecte l'any anterior, el nombre de prestacions de la RGC encara queda lluny de les RMI actives l'any 2015, moment en que el programa va registrar el pic d'expedients actius a la comarca.

Gràfic 16: Expedients RGC actius (2006-2021) (1)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social i Departament de de Drets Socials (2021),
(1) Fins l'any 2016 les dades es refereixen a la RMI

L'any 2021 el programa de RGC té 1.272 persones beneficiàries a l'Àrea Bàsica de Serveis socials de l'Alt Empordà, de les quals un 61% són dones i el 39% homes. La taxa de persones beneficiàries de la RGC en relació a la població de la comarca l'any 2021 és del 1,3%.

Taula 9: Síntesi d'indicadors bàsics RMI/RGC (2012-2021) (1)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Expedients RMI/RGC	537	462	588	725	665	605	321	287	437	578
Persones beneficiàries	-	-	1.946	1.754	1.779	1.564	796	672	935	1.272
% Adults	-	60%	51%	59%	58%	60%	nd	nd	nd	nd
% Infants	-	40%	49%	41%	42%	40%	nd	nd	nd	nd
Taxa beneficiaris RGC/població total	-	-	2,0%	1,9%	1,9%	1,7%	0,8%	0,6%	1,0%	1,3%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social i Departament de Drets Socials (2021)
(1) Fins l'any 2016 les dades es refereixen a la RMI

Taula 10: Síntesi d'indicadors bàsics RGC per Unitat d'Atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2021

	EBAS Unitat Interior	EBAS Unitat Litoral	EBAS Roses	EBAS L'Escala
Expedients RGC	209	145	158	66
Persones beneficiàries	509	278	361	124
Taxa beneficiaris RGC/població total	1,8%	0,7%	1,8%	1,2%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social i Departament de Drets Socials (2021)
(1) Fins l'any 2016 les dades es refereixen a la RMI

3.1.2. Servei d'acompanyament a la inserció laboral per a persones beneficiàries de la RGC

El servei d'acompanyament a la inserció laboral ofereix a persones que perceben la Renda Garantida de Ciutadania un acompanyament en el procés de transició a la inserció i orientació per a la millora de la seva ocupabilitat⁵. L'itinerari s'inicia amb una entrevista individual i continua amb un procés personalitzat de sessions individuals o bé grupals en funció de les necessitats individuals i de la situació contextual. Aquest també ofereix l'oportunitat de realitzar un període de pràctiques formatives a l'empresa.

L'any 2021 es van atendre 57 persones, de les quals un 58% eren dones. Pel que fa a l'edat de les persones ateses, un 73% eren majors de 40 anys. Un 73 % de les persones ateses tenia nacionalitat espanyola.

Taula 11: Síntesi d'indicadors del Servei d'acompanyament a la inserció laboral per a persones beneficiàries de la RGC

	2019	2020	2021
Persones ateses	41	54	57
% Homes	46%	41%	42%
% Dones	54%	59%	58%
Taxa de persones ateses sobre persones amb RGC	6,1%	5,6%	4,5%
Insercions laborals	10	5	9
Persones en pràctiques laborals	2	0	0
Sessions individuals	345	486	442
Sessions grupals	54	2	13
Empreses contactades	138	126	100

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

3.1.3. Programa de prestacions econòmiques per urgències socials

El programa de prestacions econòmiques no periòdiques per urgències socials és un recurs per donar resposta a les persones amb carència de recursos econòmics que han d'afrontar necessitats bàsiques i quotidianes de caràcter puntual i urgent (manutenció i alimentació, allotjament, pagament de subministres).

El nombre de persones beneficiàries de prestacions d'urgència social de l'any 2021 ha crescut un 50% respecte l'any anterior com a conseqüència del creixement de necessitats socials provocada per l'agreujament de la crisi econòmica. L'emergència de nous perfils de vulnerabilitat estretament relacionats amb l'impacte de la crisi social sobre el mercat laboral i l'economia ha tingut en aquest cas un impacte significatiu sobre el conjunt de dades d'atenció del programa. El creixement del pressupost destinat a aquest programa s'ha finançat amb aportacions extraordinàries provinents de fons propis del Consell Comarcal, del Departament de Drets Socials i dels ajuntaments de la comarca.

⁵ El requisit imprescindible que han de complir les persones participants és estar percebent el Complement d'activació d'inserció social/laboral de la RGC

Taula 12: Síntesi d'indicadors bàsics Ajuts d'urgència (2004-2021) (1)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nombre d'ajuts	41	112	823	994	1.065	2.268	2.407	2.163	2.058	1.035	1.049	1.657	2.177
Despesa total (€)	4.274 €	27.309 €	162.116 €	155.071 €	192.968 €	281.797 €	200.339 €	336.27€	328.121 €	237.945 €	180.454 €	269.147 €	417.005 €
Beneficiaris homes	-	-	541	670	1.152	1.756	1.786	2.221	2.165	720	616	1.795	2.651
Beneficiàries dones	-	-	521	782	1.294	2.048	2.140	2.441	2.586	944	702	2.053	3.064
Total beneficiaris	-	-	1.062	1.452	2.446	3.804	3.926	4.662	4.751	1.664	1.287	3.848	5.715
Ajut mitjà	104€	243€	197€	156€	181€	124€	83€	155€	159€	230€	172€	162€	191 €
Ajut mitjà beneficiari/a	-	-	152€	106€	79€	74€	51€	72€	69€	142€	140€	70€	73€
Despesa corrent per habitant (2)	0,05€	0,2€	1,7€	1,6€	2,0€	2,9€	2,2€	3,6€	3,5€	2,5€	1,9€	2,8€	4,3€
Taxa de beneficiaris/població atesa	-	-	9,0%	12,1%	23,4%	38,8%	42,7%	41,6%	46,5%	17,3%	11,7%	33,5%	54,5%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

(1) Les dades referents a aquest programa inclouen els municipis de Roses i L'Escala. A partir de l'any 2018 s'han introduït millores en el sistema de registre d'aquest programa que han permès ajustar amb més precisió les dades de gestió.

(2) Pressupost destinat a ajuts d'urgència social / Habitants de l'àrea bàsica de Serveis Socials de la comarca

Taula 13: Síntesi d'indicadors bàsics Ajuts d'urgència per Unitat d'Atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2021

	EBAS Unitat Interior	EBAS Unitat Litoral	EBAS Roses	EBAS L'Escala
Nombre d'ajuts	803	865	308	201
Despesa total	129.755€	142.445€	99.068€	45.735€
Beneficiaris homes	1.024	1.049	295	283
Beneficiàries dones	1.164	1.259	330	311
Total beneficiaris	2.188	2.308	625	594
Ajut mitjà	162€	165€	322€	227€
Ajut mitjà beneficiari/a	59€	62€	159€	77€
Despesa corrent per habitant (1)	4,5€	3,8€	5,0€	4,4€
Taxa de beneficiaris/població atesa	72,6%	53,5%	31,7%	50,3%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

(1) Pressupost destinat a ajuts d'urgència social / Habitants dels municipis de la Unitat

Programa de targetes moneder per a la cobertura de necessitats alimentàries

L'any 2021 s'ha posat en funcionament el Programa de targetes moneder per a la cobertura de necessitats alimentàries. Des d'aquest programa es gestionen una part de les prestacions d'urgència per a la cobertura de necessitats bàsiques mitjançant un sistema de targeta moneder. El pressupost total del Programa de targetes moneder d'enguany ha estat de 79.120€, que representa un 19% del pressupost total destinat a Prestacions d'urgència social. A través d'aquesta modalitat de prestació s'han atès un total de 1.516 persones de les quals un 54% eren dones.

Ajuts pobresa energètica

L'any 2018 es va crear una línia d'ajuts específica per atendre situacions de pobresa energètica, prevista a la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per a fer front a l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica. En relació a aquesta línia d'ajuts, l'any 2021 van percebre aquestes prestacions d'urgència 252 persones de les quals un 52% eren dones. El pressupost total d'aquesta línia d'ajuts a l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà va ser de 18.049€, que correspon al pressupost assignat pel DTASiF per cobrir una part del deute de les persones en situació de vulnerabilitat energètica. Aquest pressupost s'ha vist retallat significativament respecte el de l'any anterior perquè la Generalitat ha assumit directament la intermediació amb les principals empreses subministradores.

Taula 14: Síntesi d'indicadors bàsics Ajuts d'urgència per atendre situacions de pobresa energètica (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Despesa prestacions pobresa energètica (€)	47.961 €	116.688 €	64.868 €	18.049 €
Persones beneficiaries prestacions pobresa energètica	194	915	296	252
<i>Beneficiaris homes</i>	<i>78</i>	<i>388</i>	<i>185</i>	<i>122</i>
<i>Beneficiaries dones</i>	<i>116</i>	<i>527</i>	<i>111</i>	<i>130</i>
Taxa de beneficiaris/població atesa	5,2%	20,6%	2,6%	2,4%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

3.1.4. Servei d'Habitatge Social

El Servei d'Habitatge Social és un servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social i famílies monomarentals i monoparentals amb fills/es a càrrec que no disposen de xarxa familiar o de suport de proximitat. El servei disposa en l'actualitat de 3 habitatges amb 10 places per a persones adultes i 5 per a menors d'edat a la comarca. Aquest servei està gestionat per SUARA Cooperativa.

L'any 2021 l'estada mitjana en el recurs ha estat de 188 dies. En relació a l'any anterior ha decrescut un 12% el nombre de persones usuàries del servei residencial d'urgència.

Taula 15: Principals indicadors de gestió del Servei d'habitatge social (2011-2021)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nombre d'habitatges	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Places disponibles	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
% ocupació habitatges/any	92%	85%	61%	100%	74%	100%	73%	98%	100%	100%	100%
Nombre d'usuaris homes	6	7	11	8	19	6	9	8	5	10	12
Nombre d'usuaris dones	6	7	9	9	15	13	15	17	15	20	17
Nombre d'usuaris menors	7	6	4	7	-	9	10	10	15	15	11
Cost mitjà per estada diària	8,95€	9,62 €	13,46 €	8,30 €	11,00€	nd	9,50€	7,68€	5,97€	6,52€	6,69€
Temps mitjà de l'estada (dies)	279	222	111	214	80	192	134	150	191	153	188

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

3.1.5. Centre de Distribució d'Aliments (CDA)

En el moment actual la garantia de les necessitats més bàsiques de les famílies i infants en situació de major vulnerabilitat social ha esdevingut una prioritat per a les administracions públiques. Els Serveis bàsics d'Atenció Social, per tal de cobrir aquestes necessitats en el territori, treballen conjuntament amb les entitats Càritas i Creu Roja.

En els municipis en què no hi ha una entitat que es faci càrrec d'atendre aquestes demandes, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà s'ha acollit al programa CDA-Figueres que aglutina Càritas Diocesana de Girona, Càritas Alt Empordà Interior, Creu Roja, Ajuntament de Figueres i Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

L'any 2021 el CDA-Figueres ha atès 1.369 persones derivades pels Serveis Bàsics d'Atenció Social de l'àrea de Benestar. En els municipis amb un programa propi de distribució d'aliments s'han atès un total de 3.475 persones. En total, 4.844 persones han estat derivades al recurs CDA l'any 2021.

El recurs del CDA és un dels recursos més utilitzats pels Serveis bàsics d'Atenció Social. Un 46% de les persones ateses l'any 2021 pels serveis socials va accedir en algun moment als recursos del banc d'aliments.

Taula 16: Persones ateses pels CDA de la comarca 2012-2021 (1)

SBAS	Forma de repartiment	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Municipi Llançà	Creu Roja-Servei de distribució d'aliments Ajuntament	640	235	197	140	101	108	170	319	144	99
Municipi Portbou	Banc aliments-Ajuntament	33	33	35	30	42	15	11	26	28	59
Municipi Castelló d'Empúries	Càritas Castelló-Banc aliments Ajuntament	1.218	697	1.276	1.058	984	744	645	715	932	929
Municipi Cadaqués	Banc aliments-Ajuntament	50	23	52	8	15	18	17	34	nd	nd
Municipi Roses	Càritas-Banc aliments-Ajuntament	857	603	1.371	1.686	1.118	1.085	1.051	949	1.884	1.530
Municipi L'Escala	Càritas-Banc aliments-Ajuntament	507	387	498	272	271	296	231	258	541	389
Municipi La Jonquera	Creu Roja-Banc aliments	138	268	280	326	256	130	161	149	365	469
Resta municipis Àrea Bàsica Serveis Socials de l'Alt Empordà	CDA Figueres	1.261	1.515	1.506	1.381	831	1.093	1.092	1.083	1.590	1.369
TOTAL		4.704	3.761	5.215	4.901	3.618	3.498	3.378	3.533	5.484	4.844

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2021)

(1) Des de l'any 2013 les dades corresponen en tots els casos a persones ateses, mentre que l'any de 2012 en alguns casos es varen comptabilitzar cistelles d'aliments repartides

3.2. Servei d'Informació i Assessorament a les Dones

El Servei d'Informació i Assessorament a les Dones (SIAD) de l'Alt Empordà és un punt d'informació i assessorament sobre tots aquells temes, serveis, activitats, ajuts i recursos d'interès per a les dones. L'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà compta amb 2 SIAD, gestionats pel Consell Comarcal i l'Ajuntament de Roses.

L'objectiu principal d'aquest servei és facilitar l'accés de les dones a la informació dels serveis i recursos, potenciar la seva participació a la vida pública i l'associacionisme femení. El SIAD ofereix, a més del servei

d'informació general, assessorament jurídic sobre qüestions laborals, estrangeria i violència de gènere, i serveis d'atenció especialitzada en l'àmbit de la violència de gènere.

L'any 2021 el SIAD ha atès 410 dones, xifra que ha crescut un 29% respecte l'any anterior. D'aquestes, 108 han estat ateses pel Servei d'atenció psicològica i 62 pel servei d'assessorament legal en violència de gènere.

Taula 17: Dones ateses pel SIAD, i els principals serveis adscrits (2008-2021) (1)

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dones ateses pel SIAD	179	227	443	241	361	219	227	206	271	235	317	410
Dones ateses per l'assessorament legal violència de gènere	45	24	27	18	13	11	8	14	17	37	31	62
Participants espai terapèutic grupal	17	-	9	9	10	7	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)
Dones ateses pel SAP (3)	55	102	111	81	82	89	89	72	66	76	125	108
Dones ateses pel SRU (4)	62	101	124	73	90	56	81	60	94	122	126	130
Professionals formats	-	-	20	-	4	27	102	-	-	-	21	21

Font: SIAD (2021)

(1) A partir de l'any 2020 la taula inclou dades del SIAD de Roses. El municipi compta amb aquest servei des de l'any 2011.

(2) No s'han realitzat sessions terapèutiques grupals

(3) Servei d'Atenció Psicològica

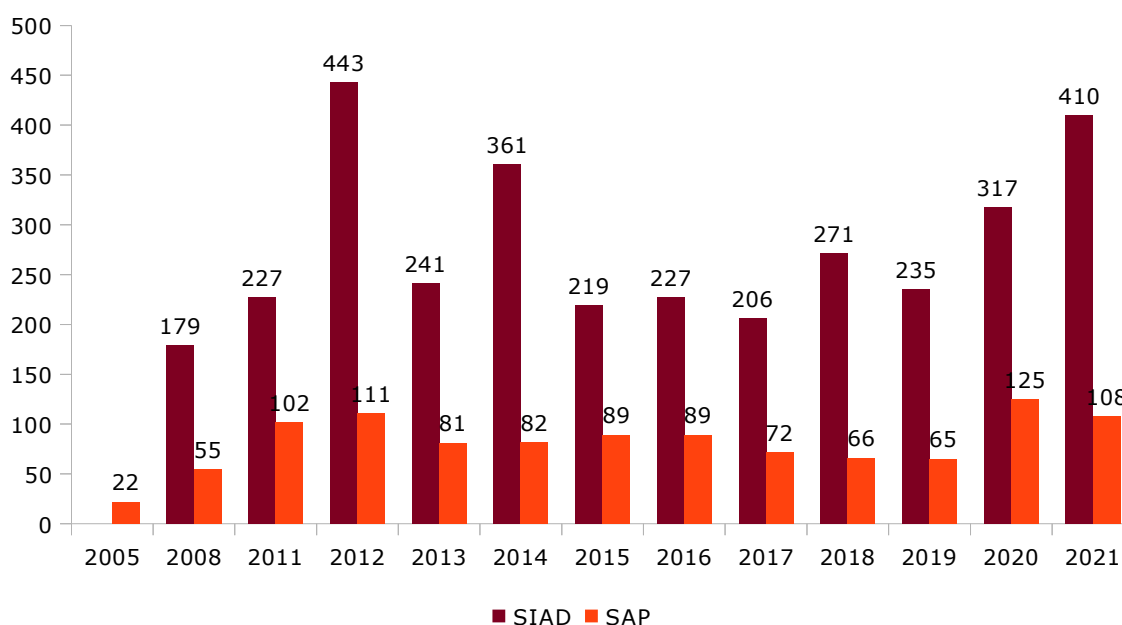
(4) Servei de Resposta Urgent

3.2.1. Servei d'Atenció Psicològica (SAP)

El SAP està adreçat a dones que viuen o han viscut situacions de violència masclista, amb l'objectiu d'orientar, donar suport i tractament psicològic per a la recuperació de la dona i dels seus fills/es que pateixen o han patit situacions de maltractament físic i/o psicològic en l'àmbit familiar.

Pel que fa al nombre de casos atesos, l'any 2021 han estat un total de 108.

Gràfic 17: Nombre de dones ateses pel SIAD i el SAP (2005-2021) (1)

Font: SIAD i SAP (2021)

(1) A partir de l'any 2020 s'inclouen dades del SIAD de Roses. El municipi compta amb aquest servei des de l'any 2011.

És rellevant assenyalar com en el 60% dels casos la intervenció s'ha centrat en un procés terapèutic i en un 18% s'han realitzat assessoraments a les dones que són ateses per aquest servei. Aquesta tendència és manté estable en relació als anys precedents.

Un any més, la franja d'edat amb major presència al servei d'atenció psicològica es correspon a la situada entre els 26-45 anys (48%) seguida de la franja d'edat de majors de 46 anys (43%).

En relació al tipus de maltractament que han patit les dones ateses, l'any 2021 es pot observar com en un 65% dels casos es produeix un maltractament psicològic, en un 21% dels casos hi ha maltractament físic i en un 14% sexual.

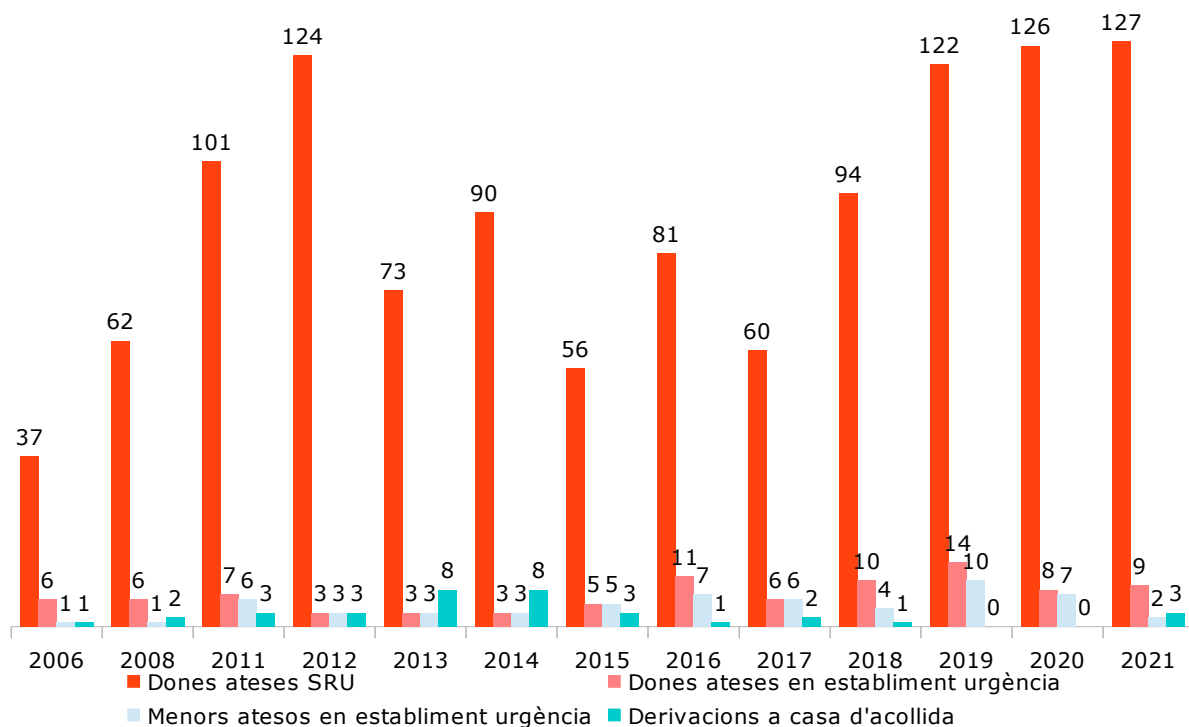
Pel que fa a la durada del maltractament de les dones ateses l'any 2021, un 38% l'han patit entre 3 i 10 anys, un 33% més d'11 anys seguits, un 15% menys de 2 anys, i un 14% han estat episodis aïllats.

3.2.2. Servei de Resposta Urgent (SRU)

El SRU per a dones i els seus fills/es té com a finalitat oferir sistemes de resposta immediata, fora dels horaris d'atenció al públic, en situacions de violència masclista.

El SRU ha atès un total de 127 dones durant l'any 2021, dada que es manté estable respecte l'any anterior. D'aquestes, 9 dones han estat acollides en un establiment d'acolliment d'urgència.

Gràfic 18: Nombre de dones i fills/es ateses pel SRU, establiments d'urgència i derivacions a casa d'acollida (2006-2021)

Font: SRU (2021)

3.2.3. Servei telefònic d'atenció i protecció per a víctimes de violència de gènere (ATENPRO)

L'ATENPRO és un recurs que ofereix a les víctimes de violència de gènere, que disposen d'una ordre de protecció, una atenció immediata i a distància, assegurant una resposta ràpida front les situacions de risc que els puguin passar, les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

L'any 2021 s'han gestionat 58 ATENPRO, que representa augment del 12% respecte l'any anterior. D'aquests ATENPRO gestionats, un 26% dels casos han estat donats d'alta l'any 2021 i el 74% restant eren casos d'usuàries del servei que estaven en seguiment des d'anys anteriors.

3.3. Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents

Els Serveis d'Intervenció Socioeducativa (SIS) són serveis de suport als equips de Serveis Bàsics d'Atenció Social i especialitzats, i es relacionen entre si amb un mateix objectiu: garantir que els infants que en alguna etapa de la seva vida es trobin en una situació de risc, siguin atesos de manera integral, participant del seu propi projecte i treballant conjuntament amb la seva família, per evitar situacions de risc lleu-moderat, prevenint la institucionalització, i en el cas que aquesta es produís, que la seva durada sigui mínima per no desarrelar-lo del seu entorn habitual.

Els SIS tenen per finalitat assegurar que els progenitors, o les persones que tinguin la tutela o la guarda dels infants o adolescents, tinguin l'oportunitat d'oferir-los un desenvolupament integral adequat, tal i com queda recollit a la Convenció de Nacions Unides sobre els drets de l'Infant i a la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la infància i l'adolescència de Catalunya.

Els Serveis d'Intervenció Socioeducativa que s'ofereixen a la comarca de l'Alt Empordà queden recollits a la taula següent:

Taula 18: Síntesi dels Serveis d'Intervenció Socioeducativa de l'àrea bàsica de Servei Socials de l'Alt Empordà

Serveis SIS Alt Empordà
Espai de Formació per a Famílies (EFF)
Gennep (Servei d'atenció psicològica a adolescents)
Els Cracs- Servei de projectes preventius diürns
Servei d'Intervenció Familiar Itinerant (SIFI)
Servei de Suport Familiar Especialitzat (SFE)
Servei d'Intervenció psicoterapèutica a la infància (SAPI)
Espai Menuts
Creixem Junts
Servei de Prevenció de Drogodependències i SIDA
Serveis Socioeducatius municipals (Roses, Castelló d'Empúries i L'Escala)

Font: SIS Alt Empordà (2021)

3.3.1. Espai de Formació per a Famílies (EFF)

L'Espai de Formació per a Famílies és un programa d'intervenció comunitària que té l'objectiu d'aprofundir en la intervenció amb famílies potenciant les capacitats parentals des dels principis rectoris de la parentalitat

positiva, potenciant també la funció preventiva dels serveis socials i dels serveis especialitzats d'atenció a la infància i famílies, en l'àmbit de la capacitat parental.

Els destinataris del programa són famílies que resideixen a la comarca de l'Alt Empordà i són ateses pels Serveis bàsics d'Atenció Social del Consell Comarcal i els serveis especialitzats d'atenció a la infància en risc de la comarca.

L'any 2021 han participat a l'Espai 8 pares i mares. El perfil majoritari del participant continua sent el d'una dona, d'entre 18 i 45 anys, cap de família monoparental en què recauen les funcions d'atenció i cura dels seus fills.

Taula 19: Participants a l'EFF per sexe

	Homes	Dones	Total
2014	6	14	20
2015	2	10	12
2016	0	8	8
2017	2	8	10
2018	12	15	27
2019	3	8	11
2020	5	5	10
2021	3	5	8

Font: SIS Alt Empordà (2021)

3.3.2. Gennep ⁶

El Gennep és un servei d'atenció psicològica preventiu i d'intervenció adreçat a nois/es adolescents d'entre 12 i 18 anys residents a la comarca que han patit o pateixen situacions de violència en l'àmbit familiar, escolar, de la parella i/o social.

L'any 2021, 38 menors han estat derivats a aquest servei i se n'han atès 36, xifra que es manté estable respecte l'any anterior.

Pel que fa a la tipologia d'atencions realitzades, en un 79% dels casos atesos existia violència en l'àmbit familiar, un 16% tenien a veure amb relacions de parella amb un component violent i el 5% dels casos restant eren provocats per situacions de violència escolar.

Taula 20: Casos atesos pel GENNEP (2008-2021)

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nombre menors atesos	24	42	52	52	50	60	43	33	45	32	34	36
Hores/setmana atenció	10	10	10	10	12	12	12	12	12	12	12	12
Nombre professionals	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Casos derivats	35	40	40	40	35	45	29	29	22	19	23	38
<i>Nois</i>	20	25	24	24	18	22	16	10	10	5	6	23
<i>Noies</i>	15	15	16	16	17	23	13	19	12	14	17	15
Residents a Figueres	18	20	7	4	2	2	3	4	3	1	0	2
Residents comarca	17	31	45	55	45	58	40	29	42	31	34	34

Font: GENNEP Alt Empordà (2021)

⁶ El nom Gennep no es correspon amb les sigles d'aquest servei, sinó que és el nom triat per al servei en reconeixement al treball de l'antropòleg Arnold Van Gennep, conegut per la seva recerca sobre els rituals de pas de les persones al llarg de la vida.

La intervenció amb els menors no té una temporalitat definida sinó que s'adapta en funció de l'evolució particular de cada cas. La periodicitat d'atenció durant aquest any ha estat quinzenal. En els casos treballats, els adolescents han valorat positivament el procés terapèutic i la conseqüent millora personal. L'assistència al servei s'ha situat en el 95%.

3.3.3. Els Cracs – Servei de projectes preventius diürns

Els projectes preventius diürns d'atenció a la infància i l'adolescència ofereixen a l'infant i/o adolescent un espai on adquirir aprenentatges, relacionar-se i divertir-se. Els infants són derivats per les escoles o els Serveis bàsics d'Atenció Social.

Aquest servei s'ha ofert aquest any 2021 als municipis de La Jonquera, Sant Miquel de Fluvià i Sant Pere Pescador, on han participat un total de 53 infants, amb una intervenció de 6 hores a la setmana. Un 53% dels infants han estat nens i un 47% nenes. Aquest Servei, coordinat per l'àrea de Benestar, està prestat per Suara Cooperativa.

En el marc del projecte «L'Alt Empordà, una comarca inclusiva amb salut i sostenible» finançat per la convocatòria «Benestar i Comunitat» de Dipsalut, l'any 2021 s'ha desenvolupat el Servei Intervenció educativa (SIE) al municipi de Cadaqués. Aquesta intervenció l'executa Càritas Diocesana de Girona.

Taula 21: Infants beneficiaris dels Projectes Preventius Diürns (2005-2021)

	2005	2008	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sant Miquel de Fluvià	18	22	13	22	14	11	11	11	18	22	44	13
Sant Pere Pescador	16	22	8	32	17	14	17	19	26	30	34	18
La Jonquera	-	30	20	26	33	19	18	16	32	24	41	22
Llançà	-	22	-	-	-	12 (1)	11 (1)	-	-	-	-	-
Fortià	-	12	-	-	8(1)	7 (1)	7 (1)	-	-	-	-	-
Vilamalla	-	-	-	-	12 (1)	8 (1)	10 (1)	-	-	-	-	-
Cadaqués	-	-	-	-	-	3 (1)	8 (1)	22 (1)	11 (1)	11 (1)	nd	nd
Total	34	108	41	80	84	74	82	68	87	87	119	53

Font: SIS (2021)

(1) Servei d'Intervenció Educativa de Càrtias (SIE)

3.3.4. Servei d'Intervenció Familiar Itinerant (SIFI)

El Servei d'Intervenció Familiar Itinerant es planteja com un recurs d'intervenció intensiva de suport al domicili, complementant la tasca dels Serveis Bàsics d'Atenció Social per tal d'evitar la cronificació de situacions de risc en l'àmbit familiar.

L'objectiu principal és intervenir en l'àmbit familiar, potenciant els recursos personals de cadascun dels membres a través de la tasca educativa en el seu entorn quotidià habitual. En aquelles famílies amb dificultats per atendre convenientment els seus fills i filles, i/o amb conflictes en la relació patern/maternal-filial.

L'any 2021 el SIFI ha atès 114 persones, de les quals un 53% han estat dones i un 47% homes. Un 30% de les persones ateses són menors d'edat.

Taula 22: Adults i Infants beneficiaris del SIFI (2018-2021)

	2018 (1)	2019	2020	2021
Persones beneficiàries	43	82	91	114
<i>Homes</i>	15	29	30	42
<i>Dones</i>	17	17	32	38
<i>Homes menors 18 anys</i>	6	14	19	26
<i>Dones menors de 18 anys</i>	5	22	10	8

Font: SIS (2021)

(1) El SIFI va entrar en funcionament el mes de juny de 2018.

3.3.5. Servei de Suport Familiar Especialitzat (SFE)

El SFE és un servei d'intervenció socioeducativa a domicili, de suport especialitzat a les famílies que presenten dificultats en l'exercici de la seva parentalitat o del suport educatiu que garanteixen en els seus fills/es la correcta cobertura de les seves necessitats.

El servei incorpora la figura professional de l'integrador social dins l'equip de professionals dels serveis d'intervenció socioeducativa amb els objectius de potenciar i incrementar les capacitats de les famílies, finançar el vincle afectiu i la resiliència, la capacitat d'autonomia dels infants i adolescents, i afavorir les connexions amb l'entorn més proper.

Els destinataris del SFE són famílies i infants de 0-12 atesos pels Serveis Bàsics d'Atenció Social que es troben en situació de risc lleu o moderat. L'any 2021 el servei ha atès 63 infants, dels quals un 52% eren nenes i el 48% nens.

Taula 23: Infants atesos pel SFE (2019-2021)

	2019	2020	2021
Infants atesos	25	26	63

Font: SIS (2021)

3.3.6. Servei d'Atenció Psicoterapèutica a la Infància (SAPI)

SAPI és un servei d'atenció psicològica especialitzat que atén infants atesos pels Serveis Socials Bàsics, l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència o el CRAE, que presenten algun tipus de malestar emocional amb l'objectiu de reduir el seu nivell de patiment i desenvolupar capacitats que reforcin el seu jo.

L'any 2021 el servei ha rebut 34 derivacions i ha atès 14 infants.

Taula 24: Infants atesos pel SAPI (2020-2021)

	2020	2021
Infants atesos	8	14
<i>Nens</i>	5	8
<i>Nenes</i>	3	6
Infants derivats al SAPI	22	34

Font: SIS (2021)

3.3.7. Espai Menuts

L'Espai Menuts és un espai preventiu adreçat a infants de 0-3 anys i les seves famílies, que està especialment pensat per a aquells infants d'aquesta etapa que no estan escolaritzats amb la finalitat de desplegar oportunitats a les famílies amb menys recursos, atesa l'evidència que indica que el treball amb menors de 3 anys millora les habilitats i oportunitats futures d'aquests infants. El servei compleix una doble funció preventiva i de capacitat i suport a les tasques de criança dels infants.

Aquest servei es presta als municipis de Castelló d'Empúries i Llançà. Com a conseqüència de les mesures sanitàries preventives contra la pandèmia de la COVID-19, l'any 2020 i l'any 2021 no s'ha prestat el servei.

Taula 25: Adults i Infants beneficiaris de l'Espai Menuts (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Persones beneficiàries	49	28	-	-
<i>Homes</i>	12	0	-	-
<i>Dones</i>	18	15	-	-
<i>Nens</i>	12	2	-	-
<i>Nenes</i>	7	11	-	-

Font: SIS (2021)

3.3.8. Creixem Junts

Aquest servei està orientat al treball d'habilitats i competències parentals dels progenitors amb les funcions tutelars suspeses i que comptin amb mesures de separació temporal del menor.

És un espai, definit des de la parentalitat positiva, d'observació i treball del vincle, de la relació pares-fills/es i de les habilitats i/o capacitats parentals, a fi de planificar i dur a terme una intervenció intensiva capacitadora dels progenitors, que afavoreixi una millora de l'atenció de les necessitats bàsiques dels fills/es.

L'any 2021 el servei ha atès 9 persones, de les quals un 56% han estat dones i un 44% homes. Un 44% de les persones ateses són menors d'edat.

Taula 26: Adults i Infants beneficiaris de l'Espai Menuts (2018-2021)

	2018	2019	2020 (1)	2021
Persones beneficiàries	14	12	-	9
<i>Homes</i>	4	3	-	2
<i>Dones</i>	5	4	-	3
<i>Nens</i>	2	3	-	2
<i>Nenes</i>	3	2	-	2

Font: SIS (2021)

(1) Com a conseqüència de les mesures sanitàries per la COVID-19, l'any 2020 no es va prestar el servei.

3.3.9. Servei de Prevenció de Drogodependències i SIDA

El Servei comarcal de prevenció de Drogodependències i SIDA té com a objectiu evitar, retardar o disminuir eventuales contactes dels infants i adolescents amb les drogues i/o reduir els problemes que se'n puguin

derivar. El servei està adreçat a centres educatius, entitats juvenils, famílies i professionals de la comarca. L'entitat que presta aquest servei és l'Associació Promoció i Desenvolupament Social (PDS).

Associats a aquest servei trobem el Servei de Mesures Educatives Alternatives a la Sanció Administrativa (SMEASA) pel consum de drogues en espais públics. Aquest servei pretén aprofitar la sanció administrativa imposada als infractors menors d'edat de la Llei Orgànica 1/1992 per a realitzar una tasca educativa orientada cap al no consum o cap a la reducció dels riscos derivats d'aquest consum. Aquest servei, que es presta als municipis de Figueres, Roses, L'Escala, Llançà i La Jonquera en col·laboració amb la Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra, ha realitzat 7 processos socioeducatius amb joves i les seves famílies durant l'any 2021.

Un altre servei en l'àmbit de la prevenció de les drogodependències és el Servei d'Orientació i Assessorament sobre Drogues (SOD). Aquest va adreçat a pares, mares, joves i/o professionals que necessitin informació i/o orientació relacionada amb el tabac, l'alcohol, el cànnabis i d'altres drogues. L'any 2021 ha atès un total de 2 famílies.

Com a conseqüència de les mesures sanitàries preventives contra la pandèmia de la COVID-19 aquests dos serveis només van estar actius durant el darrer trimestre de l'any, fet que explica la davallada de les dades d'atenció respecte l'any anterior.

3.3.10. Serveis socioeducatius municipals

Els municipis de Roses, Castelló d'Empúries i L'Escala compten amb Serveis d'intervenció socioeducativa propis que despleguen en col·laboració amb l'àrea de Benestar del Consell Comarcal. Aquests són serveis de suport als equips de Serveis Bàsics d'Atenció Social municipals, que realitzen intervenció diària fora d'horari escolar amb infants de 0 a 12 anys i les seves famílies.

Les dades d'atenció dels serveis socioeducatius queden recollits a la taula següent.

Taula 27: Infants i famílies ateses pels Serveis socioeducatius de Roses, Castelló d'Empúries i L'Escala (2021)

	Nenes	Nenes	Famílies
Serveis Socioeducatius de Roses	20	31	50
Centre obert Puigmal de Castelló d'Empúries	9	9	17
Serveis Socioeducatius de L'Escala «L'Alternativa»	24	28	48
TOTAL	53	68	115

Font: SIS (2021)

3.3.11. Motxilla Pedagògica

La Motxilla Pedagògica és un recurs que aglutina tota l'oferta educativa que des de les diferents àrees del Consell Comarcal s'adreça als centres educatius de la comarca. Les activitats de la Motxilla Pedagògica són accessibles mitjançant la pàgina web del Consell Comarcal i la sol·licitud per part dels centres es realitza telemàticament.

El curs escolar 2021-2022 s'han ofert 97 activitats. D'aquestes activitats, 64 s'adrecen a alumnat de secundària i la resta (33) als centres d'educació primària. El nombre de tallers sol·licitats ha estat de 73, en els quals han participat 1.800 alumnes. Les activitats que s'ofereixen giren entorn els àmbits de l'educació ambiental, la interculturalitat i la cultura de la pau, el gènere i la prevenció de la violència, l'educació per la salut, el consum, els esports, el treball i la formació, la innovació i les noves tecnologies i la joventut.

4. Serveis d'Atenció a la Infància i Adolescència en risc

Els Serveis d'Atenció a la Infància, l'Adolescència i les Famílies tenen com a finalitat promoure plans, programes i accions orientats a la millora social dels infants, els adolescents i les seves famílies, que contribueixin a la millora del seu benestar personal i social a la comarca de l'Alt Empordà, garantint la correcta atenció dels seus drets.

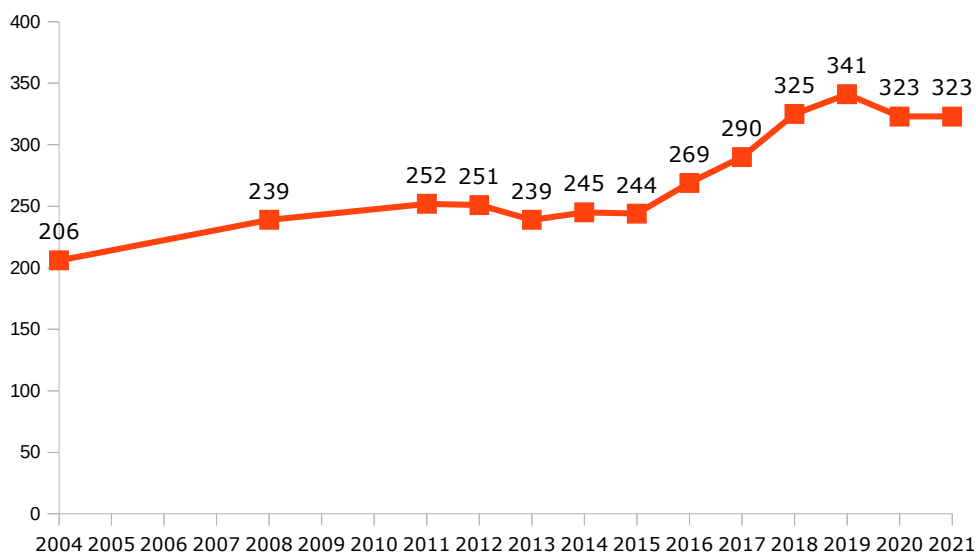
4.1. Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA)

L'EAIA és un equip professional multidisciplinari que vetlla pel benestar i el desenvolupament adequat dels infants i adolescents de la comarca de l'Alt Empordà i Figueres ciutat, d'acord amb el que estableix la legislació vigent.

El seu objectiu és la protecció dels menors que es troben en un ambient familiar i/o social que dificulta el seu desenvolupament personal, familiar i social. Les seves funcions són l'estudi i valoració dels infants en risc greu o en situació de desemparament, així com el seguiment i el tractament de les seves famílies.

L'any 2021, l'EAIA ha atès un total de 323 menors juntament amb les seves famílies, xifra que es manté estable respecte l'any anterior, després de registrar un creixement molt significatiu en el període 2015-2019. Tanmateix les dades d'atenció continuen sent elevades en comparació a les registrades abans de l'any 2015.

Gràfic 19: Nombre de casos atesos per l'EAIA (2004-2021)

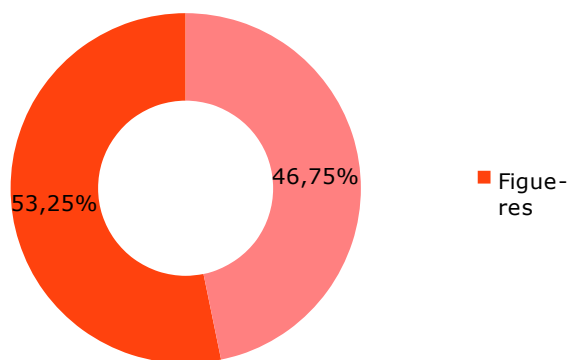

Font: EAIA Alt Empordà (2021)

Els canals de derivació a l'EAIA han estat aquells marcats per la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la infància i adolescència: el 54% dels casos provenen del Servei d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (SAIA) i el 46% dels casos provenen dels Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca. Des de l'any 2018 s'ha registrat un canvi de tendència en els canals de derivació de casos a l'EAIA que han passat a provenir majoritàriament del SAIA, en detriment dels Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca. L'any 2021, un 7% dels casos atesos per l'EAIA han estat casos d'atenció prioritària.

Pel que fa a la distribució de casos en el territori, l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de Figueres té 172 casos i l'Àrea Bàsica comarcal, 151.

Gràfic 20: Casos atesos per l'EAIA segons Àrea Bàsica de Serveis Socials (2021)

Font: EAIA Alt Empordà (2021)

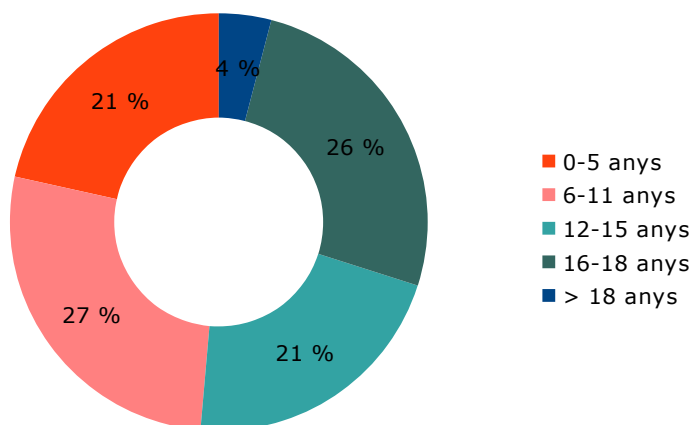
Taula 28: Principals indicadors de gestió EAIA (2004-2021)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total casos atesos	206	239	252	251	239	245	244	269	290	325	341	323	323
Casos oberts	45	48	58	48	52	61	60	66	55	72	85	71	57
Casos tancats	28	57	66	47	55	62	48	32	37	63	65	68	101
Casos oberts i tancats mateix any	1	6	9	17	9	14	20	7	5	5	1	9	7
Casos en intervenció anual	131	128	140	139	141	183	156	164	193	185	190	175	158

Font: EAIA Alt Empordà (2021)

Pel que fa a la franja d'edat dels infants atesos, un 21% tenia entre 0 i 5 anys, un 27% entre 6 i 11 anys, un 21% entre 12 i 15 anys, un 26% entre 16 i 18 anys i un 4% eren majors d'edat.

Gràfic 21: Distribució dels casos atesos per l'EAIA per franges d'edat (2021)

Font: EAIA Alt Empordà (2021)

Taula 29: Situació administrativa dels expedients a 31 desembre (2004-2021) (1)

Situació administrativa	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Casos sense mesura	117	76	74	88	90	94	95	89	128	118	128	184	200
Tuteles	59	100	111	97	94	89	101	107	121	140	147	137	121
Guardes	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	1	2	2

Font: EAIA Alt Empordà (2021)

(1) Dades en què no es comptabilitzen els casos tancats al llarg de l'any

Taula 30: Mesures administratives acordades per l'EAIA a 31 desembre

Mesures	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Acolliment família extensa	31	39	25	39	43	46	56	57	63	27	48
Acolliment família aliena	8	9	4	9	12	18	16	16	15	11	13
Acolliment familiar permanent (extensa i/o aliena)	8	10	15	20	21	18	24	30	33	33	24
Acolliment en centre públic o concertat	48	38	33	33	33	29	35	38	36	35	40
Acolliment preadoptiu	9	9	5	3	5	7	9	12	10	9	8
Mesura transició vida adulta	0	1	2	0	1	3	2	10	23	22	12

Font: EAIA Alt Empordà (2021)

4.2. Servei d'Integració en Famílies Extenses (SIFE)

El projecte SIFE Empordà s'emmarca dins el Programa "La meua família m'acull" de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA), i té com a finalitat donar suport a les famílies amb infants i adolescents en situació de risc de desemparament.

Aquest Programa, que funciona a l'Alt Empordà des de l'any 2014, és un dels eixos del desplegament de la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la infància i adolescència.

El SIFE dona suport i acompanyament a les famílies acollidores extenses adscrites als EAIA de l'Alt i el Baix Empordà mitjançant una atenció específica i individualitzada.

L'any 2021 el SIFE ha atès 81 casos, dels quals 48 eren menors residents a la comarca i Figueres ciutat.

Taula 31: Menors residents a l'Alt Empordà atesos pel SIFE (2014-2021)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Menors atesos	8 (1)	43	51	50	55	53	59	48

Font: SIFE (2021)

(1) L'any 2014 aquest servei va entrar en funcionament el mes d'octubre

4.3. Centre Residencial d'Acció Educativa

El CRAE l'Albera és un servei especialitzat ubicat a Figueres que consta de 16 places residencials per a infants i adolescents entre 2 i 18 anys tutelats per la Generalitat, del qual el Consell Comarcal n'és el titular i està gestionat per Suara Cooperativa.

Al llarg de l'any 2021 les places del CRAE han estat ocupades al 100%. S'han atès un total de 20 infants, 16 dels quals de la comarca de l'Alt Empordà. L'any 2021 el CRAE ha acollit 6 menors no acompanyats.

Pel que fa a les edats dels menors, en un 80% dels casos eren majors de 12 anys. Per sexes, un 55% eren nenes i un 45% nens.

Taula 32: Evolució dels indicadors bàsics del CRAE l'Albera (2012-2021)

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Taxa d'ocupació de places		100%	98%	98%	98%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Nombre menors atesos		21	22	21	24	19	22	23	30	21	20
Sexe	Homes	70%	73%	57%	54%	50%	65%	61%	40%	52%	45%
	Dones	30%	27%	43%	46%	50%	36%	39%	60%	42%	55%
Edat	< 12 anys	43%	37%	24%	29%	19%	16%	13%	17%	0%	10%
	> 12 anys	57%	63%	76%	71%	81%	84%	77%	83%	100%	80%
Menors procedents Alt Empordà		15	15	13	16	12	13	13	26	15	16
Menors no acompanyats (MENA)		-	-	-	-	-	4	8	6	8	6

Font: Memòria CRAE l'Albera (2021)

5. Serveis d'Atenció a les Famílies i Envel·liment actiu

El Servei d'Atenció a les Famílies i Envel·liment actiu té com a finalitat prevenir l'agreujament de malalties o discapacitats i de les seves seqüeles, i també mantenir l'autonomia personal el màxim temps possible, mitjançant el desenvolupament coordinat d'actuacions de promoció de condicions de vida saludables de les persones amb dependència i de les seves famílies. També dona suport a les famílies per adaptar-se a les diferents etapes i canvis al llarg del cicle vital.

5.1. Servei de Promoció de l'Autonomia i Atenció a la Dependència

El Servei de Promoció de l'Autonomia i Atenció a la Dependència està adreçat a cobrir les necessitats de les persones dependents i complir els requisits fixats per la Llei de Dependència (LAPAD)⁷.

La sol·licitud de la Llei de la Dependència és la porta d'accés als recursos especialitzats previstos a la Cartera de Serveis Socials. Totes les persones interessades en rebre un recurs contemplat a la Llei han de presentar una sol·licitud, s'ha de valorar el seu grau de dependència i han de disposar d'un Programa Individual d'Atenció (PIA).

La comarca de l'Alt Empordà té un referent comunitari de la Llei de Dependència que cobreix els territoris de l'Alt Empordà, Figueres ciutat i Baix Empordà (exceptuant els municipis de Sant Feliu de Guíxols i de Palafrugell). La seva tasca és supervisar el conjunt dels plans de treball vinculats a les sol·licituds de dependència que fan els Serveis Bàsics d'Atenció Social en el territori i fer el corresponent enllaç amb els serveis territorials de departament de Treball, Afers socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

L'any 2021 a l'Alt Empordà hi ha 2.955 PIA actius vinculats a la Llei de Dependència, dels quals un 33% eren de persones residents al municipi de Figueres. En un 63% dels casos la titular del PIA és una dona. La taxa de persones majors de 65 anys residents a la comarca amb PIA actiu és de l'11,0% (Dones 12,7%; Homes 8,9%).

⁷ Llei 39/2006 de promoció de l'Autonomia personal i l'Atenció a les persones en situació de dependència

L'any 2021 s'han registrat 266 sol·licituds de valoració de dependència, xifra que ha augmentat un 40% respecte l'any anterior.

Taula 33: PIA actius, sol·licituds tramitades, valoracions amb dret a PIA, PIA realitzats, i PIA revisats a la comarca

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PIA actius	-	-	-	-	-	-	1.804	1.730	2.518	2.668	2.688	2.995
% Homes	-	-	-	-	-	-	35%	34%	38%	37%	37%	37%
% Dones	-	-	-	-	-	-	65%	66%	62%	63%	63%	63%
%Grau 1	-	-	-	-	-	-	37%	23%	40%	31%	34%	32%
%Grau 2	-	-	-	-	-	-	41%	44%	40%	43%	41%	42%
% Grau 3	-	-	-	-	-	-	23%	32%	20%	26%	25%	26%
Taxa +65 amb PIA actiu	-	-	-	-	-	-	10,0	9,5	9,8	10,3	10,2	11,0
Sol·licituds tramitades (1)	800	513	340	199	156	183	200	202	218	233	188	262
Valoracions amb dret PIA (2)	470	877	533	240	209	450	439	748	361	287		481
PIA realitzats (3)	393	633	767	323	213	364	442	785	597	603	218	482
Revisions Grau dependència	-	212	162	72	85	117	64	112	113	121	110	177

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

(1) Noves sol·licituds de la Llei de dependència

(2) Les valoracions amb dret a PIA inclouen la valoració de les noves sol·licituds i les valoracions de revisió de grau

(3) Inclou els PIA realitzats a partir de noves sol·licituds i els PIA modificats a partir de canvis de grau

El nombre de PIA realitzats enguany ha experimentat un creixement important respecte l'any anterior en què la tramitació d'alguns recursos es va veure afectada negativament per la pandèmia de la COVID-19. Les grans fluctuacions d'aquesta dada des de l'entrada en vigor de la Llei de Dependència s'expliquen en gran part per l'entrada dins els sistema de cobertura dels graus de dependència més lleus (I i II), fet que de forma puntual ha fet créixer el nombre de PIA realitzats.

Taula 34: PIA actius i PIA realitzats per EBAS 2021

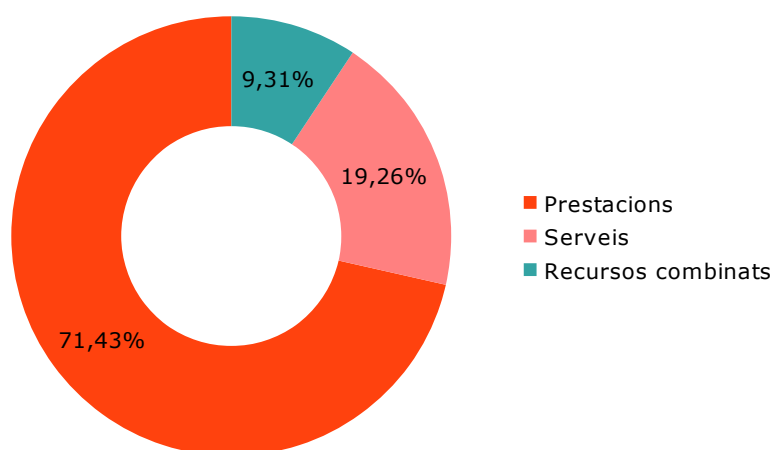
	EBAS Unitat Interior	EBAS Unitat Litoral	EBAS Roses	EBAS L'Escala
PIA ACTIUS	718	691	371	205
% Homes	36%	34%	36%	32%
% Dones	64%	66%	64%	68%
%Grau 1	28%	32%	31%	24%
%Grau 2	44%	41%	38%	48%
% Grau 3	28%	37%	31%	28%
Taxa +65 amb PIA actiu	12,8	8,8	10,2	8,5
PIA realitzats (1)	162	204	53	58

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

(1) Inclou els PIA realitzats a partir de noves sol·licituds i els PIA modificats a partir de canvis de grau

És interessant destacar el fet que l'any 2021, del conjunt de recursos vinculats als PIA un 71% són prestacions, un 19% serveis i un 9% recursos combinats que inclouen alguna prestació econòmica i algun servei.

Gràfic 22: Recursos tramitats a partir dels PIA segons tipus (2021)

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

5.2. Servei d'ajuda a domicili (SAD social)

El SAD social és un servei integral, polivalent i comunitari, orientat a persones i famílies que presenten problemes per a la realització de les activitats elementals de la vida quotidiana, que es presta per encàrrec a mitjans propis a través de l'empresa pública SUMAR. Enguany ha prestat servei a 589 persones, amb una dedicació total de 20.271 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana de 3 hores mensuals per persona. Un 64% de les persones ateses eren dones i el 36% homes.

El nombre d'hores d'atenció i les persones ateses per aquest servei han mantingut la tendència creixent iniciada l'any 2020, que es pot explicar en primer lloc, per la millora dels circuits d'atenció i integració del recurs a la xarxa d'atenció sociosanitària de la comarca deguda a la internalització del servei. En segon lloc, també cal posar en valor el canvi de mirada en relació a l'ús del recurs. Els darrers anys s'ha fet una aposta perquè aquest sigui contemplat també com un recurs de caràcter preventiu. Finalment, aquest creixement també s'explica pel reforç del pressupost del SAD a través de les addendes econòmiques específiques del Contracte Programa per a fer front a l'impacte de la pandèmia de la COVID-19, que encara estaven actives durant l'any 2021.

Taula 35: Persones usuàries del SAD (social) per sexe 2004-2021

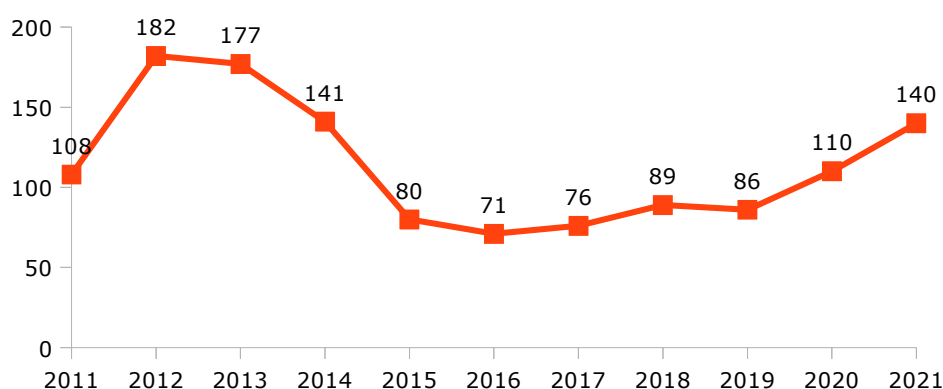
	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones ateses	186	199	135	152	148	152	226	295	213	228	139	478	589
Homes	73	68	41	67	67	71	111	128	100	94	53	181	210
Dones	113	131	94	85	81	81	115	167	113	134	86	297	379

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

5.3. Servei d'ajuda a domicili (SAD dependència)

El SAD dependència és una de les accions de desplegament de la Llei de Dependència, que es presta per encàrrec a mitjans propis a través de l'empresa pública SUMAR. Enguany s'ha prestat servei a 140 persones, amb un dedicació total de 18.318 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana d'11 hores mensuals per persona beneficiària. Un 63% de les persones ateses han estat dones.

Gràfic 23: Persones beneficiàries del SAD (dependència)

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

5.4. Servei de Teleassistència domiciliària

El Servei de teleassistència domiciliària dóna cobertura a les persones residents a la comarca, tret del municipi de Figueres que compta amb el servei propi, que viuen soles i que es troben en una situació de fragilitat o tenen patologies mèdiques de risc, per tal de garantir la comunicació permanent amb una central de control en disposició d'atendre qualsevol eventualitat. Aquest servei es presta en conveni amb la Diputació de Girona a través de l'empresa Televida Servicios Sociosanitarios.

El servei ha atès l'any 2021 a 1.212 persones, que representen un ràtio de cobertura del 6,4%, significativament inferior a la ràtio de cobertura del conjunt de Catalunya que és del 13%. Des de l'any 2004 el nombre de llars ateses i aparells instal·lats ha crescut significativament, passant de 37 a les 1.091 actuals, degut principalment a l'ampliació del nombre d'aparells dels quals disposa el servei. Aquest servei ha gestionat 65.748 trucades i 896 urgències durant l'any 2021. El perfil majoritari de la persona usuària és el d'una dona, major de 85 anys, que viu sola.

Taula 36: Persones ateses pel servei de Teleassistència domiciliària 2004-2021

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sol·licituds tramitades	-	269	195	310	195	250	312	nd	nd	329	306	226	204
Aparells instal·lats	-	192	193	290	158	229	228	250	205	294	nd	nd	nd
Llars ateses	37	204	507	729	783	961	934	976	1227	1217	1282	1095	1091
Emergències ateses	-	-	-	-	-	871	699	948	916	751	877	872	896
Ràtio de cobertura (1)	nd	nd	nd	nd	nd	5,3%	5,3%	5,7%	5,7%	7,5%	7,8%	6,7%	6,4%

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

(1) Des de 2016 la font és la Memòria del Servei local de teleassistència (Televida)

5.5. Programa de suport a l'autonomia personal

El Programa de suport a l'autonomia personal compta amb una professional que ofereix una valoració de la persona, les activitats i l'entorn per orientar i assessorar en tècniques de compensació, ergonòmiques, adaptacions, productes de suport i la supressió de barreres arquitectòniques, amb l'objectiu de disminuir o suplir les exigències físiques i cognitives de les tasques i l'entorn i facilitant l'execució de les activitats de la vida diària a la persona amb diversitat funcional i als seus cuidadors. Aquest servei està gestionat per MIFAS.

L'any 2021 el servei ha atès 147 persones, de les quals un 59% han estat dones i el 41% restant homes.

El Programa compta amb un banc de productes de suport que facilita un conjunt d'aparells i equips ortopèdics que permeten a la persona disposar d'un major grau d'autonomia per realitzar les activitats bàsiques, instrumentals i avançades de la vida diària, i que permeten aconseguir la seva integració i participació en l'entorn en què viu. Aquest servei, que l'any 2021 ha comptat amb 542 aparells, complementa l'atenció a les persones amb dependència en els seus domicilis.

Taula 37: Persones ateses pel servei i aparells disponibles 2004-2021

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones usuàries	122	166	205	161	235	221	166	104	198	190	147
% Homes	29%	29%	37%	38%	32%	38%	38%	37%	42%	46%	41%
% Dones	71%	71%	63%	62%	68%	62%	62%	63%	58%	54%	59%
Aparells disponibles	nd	111	111	122	122	225	nd	377	512	542	583

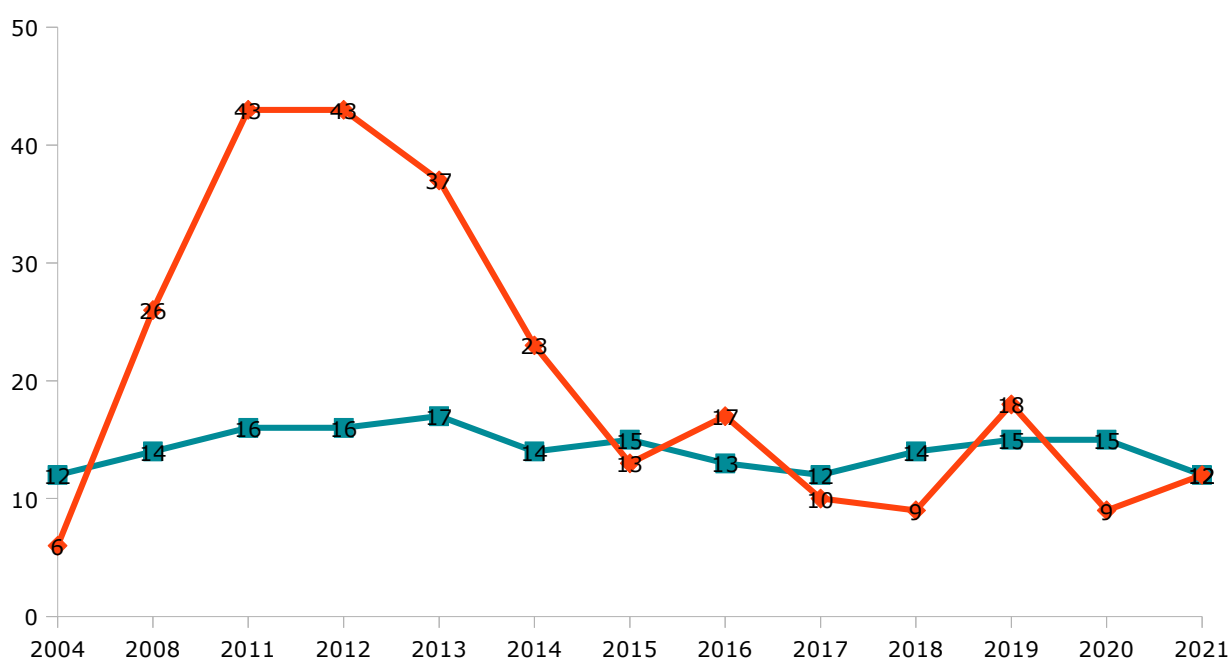
Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

5.6. Subvencions per donar suport al finançament de transport de les persones amb diversitat funcional, amb mobilitat i autonomia reduïdes

El Consell Comarcal compta amb una línia de subvencions destinada a donar suport al finançament del transport de les persones amb diversitat funcional i/o mobilitat i autonomia reduïdes.

L'any 2021 s'han subvencionat un total de 12 rutes de transport col·lectiu impulsades per entitats i ajuntaments de la comarca i 12 sol·licituds individuals. En total, s'han atès 93 persones a través d'aquesta línia d'ajuts.

Gràfic 24: Evolució de les atencions del servei de transport adaptat segons tipus (2004-2021)

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

La major part de les persones usuàries del servei de transport adaptat tenen més del 65% de discapacitat. Pel que fa a la destinació dels usuaris que utilitzen el servei, es pot destacar que una part important assisteixen als Centres de Dia per a gent gran que hi ha a la comarca i als diferents serveis per a persones amb diversitat funcional de la Fundació Altem, ubicats a Figueres i al Far d'Empordà.

5.7. Servei d'atenció psicològica especialitzada a domicili per a persones amb dependència i suport als cuidadors

El Servei d'atenció a domicili a persones amb dependència té per objectiu fomentar l'estada de la persona amb demència i/o altres dependències a la llar i millorar la qualitat de vida de les persones afectades, dels seus cuidadors/es principals i de la família en general, a través de l'orientació, el suport psicològic i emocional, i l'estimulació cognitiva de la persona afectada que ofereixen professionals especialitzats.

L'any 2021, el servei ha atès 233 famílies al conjunt de la comarca, el que representa un 6% menys respecte l'any anterior. Com en els darrers anys, es constata com les atencions s'adrecen majoritàriament a processos crònics, és a dir, aquells causats per malalties que requereixen una atenció complexa al llarg del temps i generen situacions de dependència, limitacions en la qualitat de vida, que tenen importants efectes psicològics, socials i econòmics en les famílies.

5.8. Grups de suport per a familiars cuidadors de persones amb dependència

Els grups de suport tenen com a principal objectiu millorar la qualitat de vida de les persones afectades de dependència i els seus familiars. Aquests esdevenen espais de relació, formació i intercanvi d'experiències entre persones amb situacions i necessitats similars. L'any 2021 s'han reprès aquest servei després de la paralització de les activitats grupals com a conseqüència de la COVID-19 durant l'any anterior. S'ha realitzat 1 grup de suport en format presencial que ha comptat amb la participació de 7 persones. Un 70% dels participants han estat dones.

Aquest servei ha mantingut actius 2 grups de suport en format online que s'havien posat en funcionament l'any anterior davant les mesures de restricció de la mobilitat per a fer front a la pandèmia de la COVID-19. Formaven parts d'aquests grups un total de 12 persones.

Taula 38: Nombre de grups de suport a persones cuidadores i participants

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones	55	87	41	72	79	63	79	99	52	38	0	19
Grups de suport	5	8	3	7	7	8	8	10	5	4	0	1

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

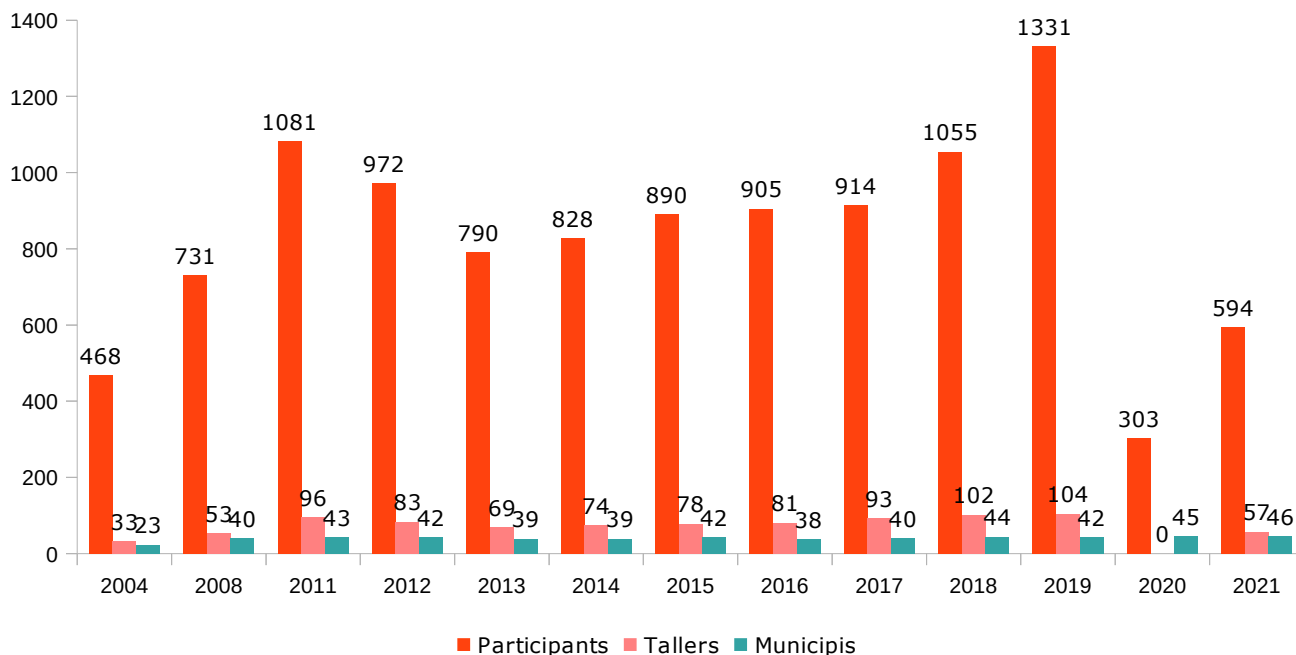
5.9. Tallers de memòria i gimnàstica

Els Tallers de memòria i gimnàstica són un recurs per a fomentar la promoció de la salut i un envelliment actiu i satisfactori a partir de l'exercici físic i mental de la població major de 60 anys de la comarca. Des de la posada en funcionament d'aquest servei l'any 2003, s'ha produït un creixement anual força estable, tant pel que fa al nombre de participants, com en relació al volum de tallers organitzats i de municipis que sol·liciten aquesta activitat a l'àrea de Benestar del Consell Comarcal.

L'any 2021 s'ha reprès parcialment la realització d'aquesta activitat en format presencial després de la flexibilització de les mesures per a fer front a la pandèmia de la COVID-19.

Únicament s'ha pogut realitzar l'edició de tardor dels tallers de memòria, en què han participat 594 persones. L'any 2021 s'han organitzat 57 tallers en 46 municipis de la comarca.

Gràfic 25: Tallers de memòria i gimnàstica, persones participants i municipis (2004-2021)

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

L'any 2020 es compten les persones participants en la Xarxa de tallers de memòria online.

5.10. Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies (SOAF)

El SOAF és un servei universal i preventiu que ofereix un suport integral a les famílies per a la millora del seu benestar emocional i relacional, que orienta i acompanya a les famílies en l'educació i la criança dels seus fills i filles i dona suport a les situacions que es puguin trobar les famílies al llarg del seu cicle vital. Les famílies hi accedeixen derivades pels Serveis Socials Bàsics.

L'any 2021 va atendre 177 famílies, xifra que creix significativament respecte l'any anterior. Aquest creixement s'explica, en primer lloc, pel creixement de situacions que requereixen suport emocional arrel de la persistència de la crisi social i econòmica. En segon lloc, també s'ha de tenir en compte la consolidació del servei entre la xarxa d'atenció com a resultat del treball en xarxa promogut per l'Equip de Suport a les Famílies i Envelliment actiu. Enguany han crescut significativament les atencions treballades en col·laboració amb els àmbits de salut i ensenyament. Finalment, també pot explicar el creixement d'atencions el caràcter itinerant del servei, que acosta un recurs d'atenció psicològica als municipis fent-lo més accessible.

Taula 39: Famílies ateses pel SOAF

	2018	2019	2020	2021
Famílies ateses	26	49	100	177

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

5.11. Servei d'acompanyament terapèutic a famílies

El Servei d'acompanyament terapèutic ofereix suport psicològic en relació a situacions de crisi personal i familiar, centrat en la concepció sistèmica de la família, potenciant els recursos resilents, les potencialitats individuals i les capacitats parentals. El servei ofereix atenció psicològica de forma individual i/o conjunta en funció de cada demanda i del moment en el procés d'intervenció, així com assessorament a professionals sobre els processos d'intervenció.

Al llarg de l'any 2021 aquest servei ha atès 41 persones. Enguany totes les persones participants ho han fet en sessions individuals.

Taula 40: Persones ateses, grups terapèutics, i hores d'atenció del servei (2006-2021)

	2006	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones ateses	40	133	123	131	102	98	93	54	42	36	51	45	41
Grups terapèutics	1	1	0	1	1	1	1	2	0	0	0	0	0
Hores d'atenció setmanal del servei		12	12	14	16	16	16	16	16	16	16	16	16

Font: Serveis d'Atenció a les famílies i envelliment actiu (2021)

5.12. Programa Àncora de prevenció de situacions d'aïllament i soledat de persones grans

El programa Ancora té com a finalitat detectar i prevenir situacions d'aïllament de les persones grans que viuen soles i evitar situacions de risc social. El programa posa en funcionament als municipis d'intervenció una xarxa de prevenció i d'acció comunitària en què participen voluntàriament veïns i veïnes, comerciants, professionals de les entitats i serveis públics del municipi. L'any 2021 s'ha continuat desplegant als municipis de Roses i l'Escala en col·laboració amb Creu Roja i Càritas Diocesana, i als municipis d'Agullana, Espolla, Maçanet de Cabrenys, Masarac, Mollet de Peralada, Sant Climent Sescebes i Vilajuïga.

5.13. Consell de la Gent Gran de l'Alt Empordà

El Consell de la Gent Gran de l'Alt Empordà és un òrgan de participació i consulta en l'àmbit de les polítiques de gent gran i envelliment actiu adscrit orgànicament al Consell Comarcal de l'Alt Empordà. Aquest espai de treball es va constituir formalment l'any 2003, però al llarg de l'any 2021 s'ha promogut un procés de renovació de l'organisme per tal que els seu funcionament i activitats s'adeqüessin a les necessitats i a la diversitat de persones que estan envellint en el nostre entorn.

L'Assemblea General ordinària del Consell de la Gent Gran de l'any 2021 ha aprovat una reforma dels estatuts de l'organisme que recull com a principal novetat la participació a títol individual de les persones majors de 60 anys de la comarca. Durant el present any també s'ha desenvolupat l'activitat de tres comissions de treball que han centrat la seva atenció en la prevenció soledat i l'aïllament de les persones grans, els drets de les persones grans i l'habitatge i la revisió del model de Casals de la Gent Gran.

6. Servei d'Inclusió Social i Atenció a la Comunitat

El Servei d'Inclusió Social i Atenció a la Comunitat té com a finalitat, en primer lloc, promoure plans, programes i accions orientats a reforçar la inclusió social, la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, la gestió de la diversitat i el treball comunitari per garantir els drets socials a la ciutadania de la comarca de l'Alt Empordà. En segon lloc, promoure la participació i el treball en xarxa amb els agents de la comarca coresponsables de les accions d'inclusió social orientades a enfortir les persones, les famílies i les comunitats de la comarca. En tercer lloc, empoderar les persones, les famílies i les comunitats per millorar la qualitat de vida i reforçar la inclusió i la cohesió social a la comarca. I en quart lloc, facilitar els serveis d'acollida, orientació i mediació per a persones, famílies i comunitats d'origen migant.

6.1. Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà 2017-2020

El Pla per a la Inclusió és una eina de treball estratègica del Consell Comarcal que estableix les prioritats per millorar les condicions de vida de les persones i reforçar la cohesió social en el territori. Amb aquest compromís orientat a garantir unes condicions de vida dignes a tots els residents de la comarca, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, els ajuntaments de Castelló d'Empúries, L'Escala, La Jonquera, Roses i Vilafant i prop de 20 entitats socials treballen coordinadament per impulsar les accions que preveu el Pla d'Actuació 2017/2020, que es despleguen a la comarca.

L'any 2021 l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat del Consell Comarcal ha continuat fent el seguiment de les accions del Pla, i en alguns casos executant-les directament. Aquest procés l'ha dut a terme amb el suport de la Comissió de seguiment i avaluació del Pla, que està formada per tècnics del Consell Comarcal i de les diferents administracions locals impulsores de la iniciativa, i la Taula d'Inclusió.

L'estratègia de comunicació del Pla s'ha centrat en la el desenvolupament i la dinamització del web www.inclusioaltemporda.cat, i de les xarxes socials (Twitter [@Aempordainclou](https://twitter.com/Aempordainclou) i [Canal de Youtube](https://www.youtube.com/channel/UC...)).

6.2. Observatori social de l'Alt Empordà

L'[Observatori Social de l'Alt Empordà](#) és un espai dedicat a l'anàlisi i informació de la realitat social de la comarca, gestionat per l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal.

Durant l'any 2021 s'han actualitzat els [50 indicadors de diagnòstic social de l'Alt Empordà](#) amb dades més recents que permeten observar l'evolució de la realitat socioeconòmica i els processos d'exclusió social a la comarca. Aquests indicadors actualitzen amb dades més recents alguns dels indicadors inclosos en el Diagnòstic Social de l'Alt Empordà 2018. També s'ha elaborat la Memòria de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal 2020, s'han actualitzat les dades de l'Informe de població estrangera a l'Alt Empordà 2020, s'han elaborat 3 Informes de diagnòstic i atenció social per a municipis de la comarca i s'ha actualitzat l'Informe sobre els maltractaments a les persones grans de les Comarques Gironines, que recull informació sobre aquest àmbit d'intervenció del conjunt d'àrees bàsiques d'atenció social bàsica d'aquest territori.

6.3. Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2016-2019

El Pla per a la Igualtat de Gènere estableix sis objectius estratègics, diferents objectius operatius i línies d'acció orientats a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes de la comarca. Aquest Pla, aprovat el mes de novembre de 2016 pel Ple del Consell Comarcal, dona continuïtat al treball iniciat fa setze

anys, amb el primer Pla Comarcal de promoció de les polítiques d'igualtat 2005-2007. Des d'aleshores, el Consell Comarcal ha comptat amb el Pla Comarcal de promoció de les polítiques d'igualtat 2008-2011 i el Pla d'igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2013-2016.

La impossibilitat de realitzar el procés d'avaluació i actualització del Pla d'igualtat de Gènere vigent, com a conseqüència de la situació extraordinària provocada per la pandèmia de la COVID-19, ha provocat que s'hagi acordat una pròrroga de Pla per al període 2020-2022.

L'any 2021 s'han posat en marxa diferents accions vinculades al desplegament del Pla. Cal destacar el treball en xarxa a través de la Taula Comarcal de Prostitució i la Taula de Mutilació Genital Femenina i Matrimonis Forçats; l'acompanyament a l'Associació Amunt i Crits!, sorgida del [Programa de Dones Referents Comunitàries de l'Alt Empordà](#) i el desplegament del [Programa Habiba-Dones i Salut Comunitària a l'Alt Empordà](#), que compta amb finançament de la convocatòria Interculturalitat i Acció Social 2020 de la Fundació Bancària La Caixa.

6.4. Comissió Comarcal de Violència de gènere de l'Alt Empordà

La Comissió Comarcal de Violència de gènere, òrgan constituït el 30 de març de 2006, és un espai de treball tècnic que té com a objectiu informar de les actuacions que els diferents serveis duen a terme en l'àmbit de la violència de gènere a la comarca. També té entre els seus objectius, coordinar les actuacions dels diferents serveis per oferir una atenció integral a les víctimes i als seus fills i filles, evitant-ne les victimitzacions secundàries i afavorint el seu procés de recuperació. Aquesta intervenció requereix un compromís multidisciplinari i interinstitucional que, amb la seva actuació coordinada, doni una resposta efectiva al greu problema de la violència de gènere i del seu entorn familiar.

L'any 2021 la Comissió comarcal de violència de gènere s'ha reunit en dues ocasions, en què s'ha treballat en l'aterratge i desplegament a la comarca del Protocol marc d'actuació en casos de violència masclista de les Comarques Gironines amb el conjunt d'agents que en formen part.

6.5. Taula de treball comarcal sobre la Prostitució

L'any 2010 es va crear la Taula de treball comarcal sobre la Prostitució per tal d'articular un grup de treball per millorar les intervencions que es duen a terme amb col·lectius de dones que provenen d'entorns relacionats amb aquesta activitat.

Al llarg de l'any 2021 s'ha reunit de forma ordinària 1 vegada. En el marc d'aquest espai, s'ha acordat la creació d'una subcomissió de treball específica per abordar la problemàtica del tràfic d'éssers humans amb finalitats d'exploració sexual a la comarca. En aquest àmbit també cal destacar l'organització de la formació «També és tràfic» conjuntament amb SICARcat que ha comptat amb la participació de 179 professionals de la xarxa d'atenció social.

6.6. Programa Habiba Dones i Salut Comunitària a l'Alt Empordà

L'any 2021 l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat ha implementat el Programa Habiba – Dones i Salut Comunitària a l'Alt Empordà, que ha tingut com a principal objectiu promoure l'equitat en l'exercici del dret a la salut i l'accés al sistema de salut de les dones d'origen migrant de la comarca.

El programa Habiba ha facilitat un procés de treball comunitari amb professionals de la salut i dones migrades de diferents orígens del municipi de Sant Pere Pescador per reforçar els actius en salut existents al territori. El procés de treball ha permès la realització d'un [Diagnòstic en salut comunitària](#) compartit i

participat entre l'equip mèdic i les dones participants, que ha estat coordinat per l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat del Consell Comarcal i l'entitat Amunt i Crits Dones Referents Comunitàries de l'Alt Empordà. Aquest diagnòstic ha facilitat la definició d'accions comunitàries específiques orientades a reforçar el coneixement de recursos sanitaris especialitzats, com són els Serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva, entre les dones d'origen migrat i la creació de recursos de suport a l'atenció per als professionals de salut. Els principals resultats del projecte es poden consultar al [web del Programa Habiba](#).

Aquest programa ha estat finançat per la [Convocatòria Interculturalitat i Acció Social 2020 de la Fundació Bancària La Caixa](#).

6.7. Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà

La Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà, creada l'any 2010, es va constituir formalment el dia 11 de desembre de l'any 2012 com a Consell Supramunicipal de Serveis Socials, un òrgan col·legiat de participació comunitària amb funcions d'assessorament, consulta, proposta i participació en matèria de serveis socials en l'àmbit territorial de la comarca.

Actualment formen part de la Taula una vintena d'entitats de diferents àmbits. D'acord amb el reglament acordat per les entitats els objectius d'aquest espai són: esdevenir l'espai de representació de les entitats del tercer sector de la comarca, per tal d'afavorir un ús compartit de recursos i coneixement del que disposa el teixit associatiu i l'administració pública; millorar el coneixement de la realitat social del territori a través de l'experiència dels diferents agents (públics i privats) que duen a terme accions de caràcter inclusiu, i apropar el treball de les entitats a la ciutadania en general. La Taula també és l'òrgan de participació de les entitats en el Pla d'Inclusió.

L'any 2021, la Taula d'Inclusió ha fet el seguiment de les diverses accions del projecte «L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible».

Durant l'any 2021, d'acord amb el conjunt de les entitats, s'ha organitzat la jornada de formació anual adreçada a professionals i voluntaris de les entitats socials de la comarca. En aquest ocasió, la jornada ha versat sobre l'acció comunitària en el context de pandèmia. Amb el títol «Els reptes de l'acció comunitària en temps de pandèmia», al voltant de 100 persones van participar en la sessió de formació que va tenir lloc en format online el dia 19 de març.

6.8. Programa d'Acció Comunitària als municipis de Sant Pere Pescador i Roses

Durant l'any 2021 l'equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat ha seguit comptant amb tres perfils professionals d'acció comunitària que despleguen la seva intervenció en els municipis de Roses, Castelló d'Empúries i Sant Pere Pescador amb el suport econòmic dels respectius ajuntaments.

L'objectiu d'aquest equip de treball és promoure accions i projectes comunitaris als municipis d'intervenció amb l'objectiu de millorar l'empoderament i capacitat de la població, treballant en xarxa amb els agents públics i privats del municipi, per millorar les condicions de vida de les persones en situació més vulnerable. Aquests projectes es pensen i promouen de forma participada, en espais de treball comunitaris, des de la perspectiva de gènere i intercultural.

L'any 2021, l'equip d'acció comunitària ha participat i/o impulsat les següents accions:

Sant Pere Pescador

- Presentació pública del Diagnòstic social i comunitari del municipi i de les propostes de línies d'acció comunitària.
- Disseny, implementació i avaluació de la segona edició del «Dispositiu d'acollida a persones temporeres de la campanya de la poma».
- Implementació de dues edicions del Programa comunitari d'alfabetització digital TIC-TAC.
- Dinamització de l'espai de suport a tràmits i gestions online.
- Acompanyament i dinamització de la Taula municipal de Salut Comunitària. Dinamització del grup motor; Sessions monogràfiques COVID-19; Jornada anual de treball de la Taula.
- Suport al projecte «Taller Parlem» de l'Escola Llagut.
- Adequació de l'Espai d'Entitats com a punt d'acció comunitària oberta al conjunt de ciutadania.
- Dinamització d'un espai de dones orientat a la promoció de l'esport, l'autogestió i el seu apoderament.
- Acompanyament a l'entitat de dones senegambianes de Sant Pere Pescador.

Roses

- Elaboració del Diagnòstic social i comunitari del barri de Santa Margarida, amb propostes de línies d'acció comunitària al municipi.
- Realització de l'enquesta Porta a porta al barri de Santa Margarida orientada a reforçar el coneixement sobre les necessitats socials i la convivència veïnal, i definició de la proposta de treball per al desplegament del Programa de millora social i comunitari al barri.

Castelló d'Empúries

- Disseny i difusió a les escoles i institut del projecte Diversitat Intercultural, famílies i centres educatius.
- Implementació i avaluació de la primera edició del projecte a l'Escola Ruiz Amado,
- Disseny, implementació i avaluació del projecte Kalimat. Dinamització de tres grups de dones (2 a Castelló i 1 a Empuriabrava) orientats a l'acompanyament i l'aprenentatge de la llengua.
- Acompanyament del grup de dones participants en el projecte Diversitat intercultural, famílies i centres educatius.
- Suport als serveis socioeducatius municipals.
- Inici del diagnòstic de la realitat dels joves migrats sols i dels i les joves de família d'origen divers.

Cabanes

- Elaboració del Diagnòstic comunitari del veïnat de l'Aigüeta i definició de propostes d'intervenció en l'àmbit urbanístic i de millora de la convivència.

6.9. Servei d'Acollida de persones estrangeres

El Servei d'Acollida de persones estrangeres té com a finalitat promoure la convivència i la cohesió social a la comarca, atenent i responent a les demandes i necessitats socials que planteja un societat diversa com la de l'Alt Empordà. Els i les professionals del Servei d'Acollida gestionen diversos serveis: l'acollida a persones nouvingudes; l'assessorament legal en matèria d'estrangera (OIAE); l'assessorament a estrangers (SAE); el servei de suport tècnic especialitzat a professionals; el servei de mediació; i també participen en accions de sensibilització i formació.

Les dades relatives a l'activitat dels diversos serveis de l'any 2021 mostren com s'han atès un total de 1.435 persones, amb una distribució per sexes equitativa. Per serveis, un 70% han estat ateses pel SAE, un 12% pel Servei de mediació, un 10% han estat ateses per l'OIAE i un 8% participat en algun dels cursos d'acollida organitzats.

L'OIAE ha atès 184 persones durant tot l'any 2021, de les quals un 64% eren dones i el 36% homes. Pel que fa a la tipologia de demandes, un 51 % tenia a veure amb l'obtenció o renovació de permisos de residència o treball, un 18 amb raons humanitàries, un 10% amb arrelaments i un 8% amb tràmits relacionats amb l'obtenció de la nacionalitat espanyola.

Pel que fa a l'assessorament a persones estrangeres, s'han atès 994 persones de les quals un 56% han estat homes i un 44% dones. Les principals demandes ateses estan relacionades en un 28% dels casos amb informes d'estrangeria, en un 28% amb sol·licituds d'informació i orientació a recursos específics, en un 20% amb serveis especialitzats d'acollida, en un 4% amb sol·licituds de residència (arrelaments) i en un 3% amb orientació en relació als tràmits d'accés a la nacionalitat

Pel que fa al Servei de mediació l'any 2021, cal indicar que s'han realitzat 395 mediacions corresponents a 170 persones, de les quals el 61% han estat amb dones i el 39% homes. Majoritàriament, els serveis i professionals que han sol·licitat aquestes mediacions han estat els Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca (45%), l'EAIA (25%), les Escoles i Instituts de la comarca (7%) i els Serveis de Salut (2%).

Taula 41: Persones ateses pel Servei d'Acollida (2004-2021)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones ateses Serveis d'acollida (1)	-	-	-	-	1.109	981	497	-	852	1.143	1.112	1.223	1.435
% Homes atesos	-	-	-	-	47%	45%	50,5	-	46%	43%	47%	50%	51%
% Dones ateses	-	-	-	-	53%	55%	49,5	-	54%	57%	53%	50%	49%
Assessorament legal-OIAE 2)	-	308	422	377	347	240	117	153	101	122	130	62	148
Assessorament a estrangers-SAE(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	518	650	683	857	994
Mediacions (2)	254	480 + (3061 salut)	517	486	644	283 (3)	354	336	150	171	154	289	170
Mòduls d'acollida	-	-	-	-	-	-	106	48	83	200	145	15	123
Servei consultoria i suport tècnic	-	-	132	391	309	201	151	96	46	66	67	96	118
Col·laboracions	-	-	-	90	37	12	10	-	-	4	-	7	-
Suport a Entitats	-	60	76	51	53	46	5	7	6	1	2	16	6

Font: Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat (2021)

(1) Des de l'any 2017 es registren les persones ateses per l'OIAE, el Servei de Mediació, el SAE i el mòdul d'acollida.

(2) Per al període 2004-2016 es recull el nombre d'atencions per servei. A partir de l'any 2017 es recullen les persones ateses.

(3) No hi ha comptabilitzades les intervencions fetes al municipi de Roses.

L'any 2021 el Servei d'Acollida ha coordinat i organitzat 9 Cursos de primera acollida en diferents municipis de la comarca: Castelló d'Empúries, L'Escala, La Jonquera, Llançà, Masarac i Vilarnadal, Roses, El Port de la Selva, Sant Pere Pescador i Vilafant. Concretament, ha realitzat directament 2 cursos d'alfabetització en català (mòdul A) en els que han participat un total de 21 persones, 3 cursos de coneixements laborals (mòdul B) que han comptat amb la participació de 27 persones, i ha col·laborat amb la Fundació Gentis en la realització de 4 cursos de coneixement de l'entorn i la societat catalana en que han participat 75 persones.

Al llarg de l'any 2021 s'han atès un total de 118 consultes especialitzades en matèria d'estrangeria i atenció a la diversitat per part de professionals del Consell Comarcal, ajuntaments de la comarca i altres serveis públics, el que ha representat una mitjana mensual de 10 casos. Els serveis i professionals que més han contactat aquest servei al llarg de l'any 2021 han estat en una proporció elevada els Serveis Bàsics d'Atenció Socials de la comarca (61%), seguit pels ajuntaments de la comarca (28%) i altres serveis (11%).

L'any 2021 el nombre d'informes d'estrangeria tramitats pels professionals del Servei d'acollida pràcticament s'ha doblat respecte l'any anterior. S'han emès 188 propostes d'Informe de valoració del grau d'integració social per a l'arrelament social (INFO2), i 22 propostes d'Informe de valoració de l'esforç d'integració per a la renovació de les residències temporals (INFO3). El creixement dels informes d'arrelament es pot explicar per la reactivació de l'economia posterior a la situació de tancament provocada per la COVID-19 que ha obert la via a aquest tipus de sol·licituds de regularització que estan condicionades a la disposició d'un pre-contracte de treball.

Taula 42: Propostes d'Informe d'estrangeria emesos (2014-2021)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Informes d'estrangeria	91	97	96	102	120	121	115	210
<i>Informe d'arrelament (INFO2)</i>	67	79	85	94	99	100	94	188
<i>Informe d'integració (INFO3)</i>	24	18	11	8	21	21	21	22

Font: Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat (2021)

Dispositiu d'acollida a persones temporeres de la campanya de la poma

La posada en marxa d'un dispositiu de prevenció de la COVID-19 per a la campanya de temporers de la poma i verema a l'Alt Empordà va néixer de la necessitat de controlar la situació epidemiològica generada pel virus COVID-19 als municipis on hi ha una major concentració de treballadors/es vinculats a aquesta activitat agrària. L'any 2021 s'ha realitzat una segona edició d'aquest dispositiu.

L'objectiu del dispositiu ha estat el de facilitar de manera coordinada eines preventives i de conscienciació per disminuir el risc de contagis i brots a les explotacions durant el període de la campanya comprés entre el 15 de juliol i el 25 d'octubre. El dispositiu estava integrat pels següents recursos:

- Pla d'acció territorial per a l'atenció sanitària dels temporers de la poma definit pel departament de Salut en què es preveien les actuacions i circuit a seguir en cas de contagi o sospita de cas positiu d'un treballador/a. No es va requerir l'activació del protocol en cap ocasió.
- Espai d'atenció i residència a persones amb símptomes de COVID-19: Espai Refugi La Perdiu-Cabanes (0 persones ateses)
- Espai de suport a necessitats quotidianes dels treballadors. Aquest espai va estar coordinat per Creu Roja Girona. Atenció d'un total de 69 persones durant tota la campanya. 12 persones derivades als Serveis Socials Bàsics per ajuda de cobertura de necessitats bàsiques.
- Accions comunitàries de suport al dispositiu promogudes per l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat: trobada de presentació del dispositiu amb encarregats de les explotacions agràries; juntament amb la treballadora social del CAP de l'Escala i la mediadora intercultural de Sant Pere Pescador es va realitzar treball de prospecció i difusió amb els temporers, amb o sense feina, residents al municipi. Es van atendre 19 persones; àudios de WhatsApp amb informació sobre les mesures de prevenció de la COVID-19 i recomanacions per als treballadors/treballadores de les explotacions. Es van realitzar 17 àudios en 7 llengües (català, castellà, sarahule, fula, àrab, amazic i romanès); 10 persones detectades en situació de sensellarisme.
- Espais de coordinació entre els agents participants: Comissió de seguiment del dispositiu, Comissió operativa Alt i Baix Empordà, Coordinació municipal Sant Pere Pescador.

6.10. Servei d'atenció intergral LGTBI (SAI-LGTBI)

L'any 2017 el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i la Direcció General d'Igualtat del Departament de Drets Socials van signar l'acord per a l'obertura del SAI-LGTBI de l'Alt Empordà. Aquesta servei s'emmarca en el desplegament de la Llei 11/2014 del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals (LGTBI) i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

El SAI-LGTBI ofereix un espai d'informació, suport i acompanyament a persones LGTBI i al seu entorn proper per situacions derivades de la seva orientació sexual i identitat i expressió de gènere (acceptació pròpia, acompanyament emocional durant el trànsit, relacions familiars). El servei està gestionat des de l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i atén a tots els municipis de la comarca excepte Figueres, que compta amb un SAI-LGTBI propi.

L'any 2021, el servei SAI-LGTBI va atendre 18 persones.

Taula 43: Persones ateses pel SAI-LGTBI Alt Empordà segons demanda

Demanda	2018	2019	2020	2021
Persones ateses	12	13	6	18
<i>Tramitació Targeta Sanitària</i>	4	4	3	7
<i>Atenció psicològica</i>	4	5	3	10
<i>Informació general</i>	4	4	3	2

Font: SAI-LGTBI Alt Empordà (2021)

6.11. Projecte "L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible"

El projecte "L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible" s'emmarca en el programa «Benestar i Comunitat» promogut per Dipsalut, amb la finalitat de definir i reforçar l'estratègia de coordinació i gestió compartida dels recursos adreçats a atendre les persones en situació de major vulnerabilitat de la comarca. L'objectiu del programa és millorar la seva qualitat de vida i l'apoderament de la comunitat i les persones per transformar les seves condicions de vida.

Aquest projecte ha permès reforçar i dotar de més recursos econòmics dos programes específics d'àmbit comarcal, que es presten de forma coordinada entre les administracions públiques, el Consell Comarcal i la Diputació de Girona, i les entitats socials de la comarca.

La taula següent mostra els programes i projectes d'abast comarcal que contempla el projecte 2021-2023.

Taula 44: Síntesi d'accions del projecte «L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible 2021-2023»

Línia estratègica	Projecte	% pressupost
Garantir condicions de vida digna	Projecte d'alimentació i productes d'higiene – targetes moneder (Creu Roja)	6%
	Reforçar l'atenció, l'acompanyament, derivació, coordinació i sensibilització a la comarca de l'Alt Empordà per a dones amb/sense fills/es a càrrec, en situació de vulnerabilitat i entorns de prostitució. (Fundació APIP-ACAM)	6%
Fomentar l'autonomia i l'apoderament de les persones en situació més	Projecte d'empoderament de dones d'origen subsaharià (Fundació Ser.Gi)	17%
	Projecte Fem Comunitat (Creu Roja)	5%
	Programa Àncora de prevenció d'aïllament de persones grans (Creu Roja, Càritas i Consell Comarcal de l'Alt Empordà)	21%

vulnerable	Projecte comunitari d'alfabetització digital TIC-TAC (Consell Comarcal de l'Alt Empordà)	23%
	Projecte De la bretxa digital a l'acompanyament digital (Creu Roja)	9%
	Projecte Zona VIP (Consell Comarcal de l'Alt Empordà)	3%
	Projecte d'acompanyament a joves que migren sols (Associació Ranura)	4%
	Servei d'Intervenció Educativa (Càritas)	6%

Font: Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat (2021)

7. Participació en Projectes Europeus

7.1. Microprojecte transfronterer «Xarxa de treball transfronterera per acollir i acompanyar dones migrades a l'Espai Català Transfronterer»

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà ha rebut finançament de la convocatòria de l'any 2020/2021 de la Generalitat de Catalunya de subvencions pluriennals Eurodistricte per al desenvolupament de projectes de cooperació en l'Espai Català Transfronterer per a desenvolupar el projecte «Xarxa de treball transfronterera per acollir i acompanyar dones migrades a l'Espai Català Transfronterer».

Fruit d'aquest projecte, que s'ha implementat durant el primer semestre de l'any 2021, s'ha elaborat el «[Diagnòstic sobre la situació de les dones migrades a l'Espai Català Transfronterer](#)». Aquest diagnòstic s'ha realitzat a partir de les sessions que l'associació Amunt i Crits Dones Referents Comunitàries de l'Alt Empordà ha dinamitzat amb un grup de dones migrades de l'associació francesa Secours Catholique i les entitats Fundació Sergi, la Fundació Sant Vicenç de Pauil-Ksameu i Creu Roja La Jonquera. El projecte ha permès reforçar el diagnòstic social transfronterer fet l'any 2016, ampliant el coneixement sobre la situació i necessitats de les dones migrades a banda i banda de la frontera, conèixer les entitats i associacions que treballen en l'acollida i acompanyament de les dones migrades i potenciar la creació d'una xarxa de suport transfronterer en aquesta direcció.

8. Treball en xarxa i gestió del coneixement

Al llarg de l'any 2021, diversos professionals de l'Àrea de Benestar han participat en espais de treball en xarxa que es relacionen en el quadre següent:

Taula 45: Espais de treball en xarxa (2021)

- Comissió Interdisciplinària Mixta Sociosanitària Alt Empordà (CIMSS).
- Comissió operativa i/o representativa del Pla Educatiu d'Entorn de Castelló d'Empúries i de Roses.
- Comissió de Seguiment del Protocol d'Actuació en els casos de violència masclista i de gènere de la demarcació de Girona en representació dels consells comarcals de la demarcació de Girona.
- Consell Assessor Tècnic de SUMAR.
- Comissió de Treball contra l'Absentisme escolar de l'Ajuntament de Figueres.
- Comissió de coordinació socioeducativa.
- Comissió d'alfabetització de l'Alt Empordà.
- Comissió Absentisme escolar de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries.
- Espai de Trobada sobre Governança i enfortiment de la democràcia del Campus de Cohesió Social de la Universitat de Girona.
- Grup de treball Protocol de prevenció a la mutilació genital femenina i Protocol per l'abordament dels matrimonis forçats.
- Grup de treball Protocol de coordinació contra els abusos sexuals i altres maltractaments a infants i adolescents Maltractaments i abusos sexuals a la infància i a l'adolescència.
- Grup de treball Protocol d'actuació contra el maltractament a les persones grans de la demarcació de Girona, coordinat per l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal.
- Grup de treball d'Equips tècnics d'acció comunitària (ETAC) de les Comarques Gironines.
- Grup treball sobre expertesa i transformació social UdG.
- Grup GIRS.
- Patronat de la Fundació Privada ALTEM, per designació del Consell Comarcal de l'Alt Empordà.
- Patronat Fundació Tutelar de l'Alt Empordà, per designació del Consell Comarcal.
- SocialLAB-UdG, laboratori d'innovació social de la demarcació de Girona.
- Taula de coordinació comarcal del Programa DIPSALUT "L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible".
- Taula de Treball en Xarxa de l'Ajuntament de la Jonquera.
- Taula Territorial d'Infància de Girona.
- Taula comarcal de Maltractaments a les persones grans.
- Taula tècnica per l'impuls del model d'atenció social i sanitària integrada a l'Alt Empordà.
- Taula de treball de prostitució de la Jonquera.
- Taula comarcal de joves migrants sense referents adults.
- Taula d'Infància, Adolescència i Famílies de l'Alt Empordà.
- Taules de prevenció i seguiment per la prevenció de la Mutilació Genital Femenina de l'Alt Empordà.
- Taula Comarcal de Salut Jove.
- Taula d'Ocupació Juvenil.

D'altra banda, al llarg de l'any 2021 l'Àrea de Benestar ha col·laborat en els següents projectes i programes que es recullen en la taula següent:

Taula 46: Col·laboració en projectes i programes (2021)

Secció	Projectes i programes
Serveis Bàsics d'Atenció Social	<ul style="list-style-type: none"> Col·laboració entre l'Ajuntament de Figueres, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, Càritas Interparroquial de Figueres, Càritas Diocesana de Girona i Creu Roja de Figueres per a la realització del projecte Centre de Distribució d'Aliments. Col·laboració amb la Universitat de Girona per l'acollida d'alumnes en pràctiques de Treball Social, Educació Social i Pedagogia. Participació en el projecte d'Unificació de Procediments de Treball de les Unitats de Serveis Socials dels governs locals organitzat per SUMAR. Participació en el desenvolupament del Gestor d'Expedients de Serveis Socials (GESS) en cooperació amb SUMAR, el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, el Consorci d'Acció Social del Ripollès, el Consorci d'Acció Social del Gironès i el Consell Comarcal del Pla de l'Estany.

Finalment, l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal ha elaborat i/o participat al llarg de l'any 2021 en els estudis, investigacions, publicacions i jornades que es relacionen a continuació:

Taula 47: Col·laboració en estudis, investigacions, publicacions i jornades (2021)

Secció	Estudi, investigació, publicació o jornada
Serveis Bàsics d'Atenció Social	<ul style="list-style-type: none"> Participació en diferents sessions del Cicle Formatiu d'Integració Social i d'Educació Infantil de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres. Participació en la presentació de la Guia «Per què és important la recerca als serveis socials i com podem fomentar-la?» elaborada per un equip de professionals de la intervenció social de la Comarques Gironines i professorat de la UdG en el marc del Projecte transfronterer PROSPECTSASO. Col·laboració en la presentació de la comunicació «Recerca-acció per a l'actualització teoricopràctica del treball social» al 3r Congrés de l'Acció Social Inclusió.cat.
Servei d'Inclusió i Atenció a la Comunitat	<ul style="list-style-type: none"> Participació en diferents sessions del Cicle Formatiu d'Integració Social i d'Educació Infantil de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres. Publicació del «Diagnòstic de Salut Comunitària de Sant Pere Pescador» en el marc del Programa Habiba-Dones i salut comunitària a l'Alt Empordà. Publicació del «Diagnòstic sobre la situació de les dones migrades a l'Espai Català Transfronterer». Organització de la sessió de formació per a professionals de diferents serveis públics de la comarca centrada en «Gènere, Interculturalitat i Atenció a les Persones». Presentació de la comunicació «El projecte d'alfabetització comunitària TIC-TAC» al 3r Congrés de l'Acció Social Inclusió.cat Projecció del documental «18+1. Un jovent que camina» i col·loqui posterior. Organització del taller formatiu sobre Economia de les cures i persones migrades amb l'Ateneu Cooperatiu de Terres Gironines. Organització de la formació «També és tràfic» conjuntament amb SICARcat.
Servei de Atenció a les Famílies i Envel·liment actiu	<ul style="list-style-type: none"> Organització de la sessió formativa sobre el dret a morir dignament amb l'Associació Dret a Morir Dignament (AMD). Organització de la sessió formativa sobre la nova legislació de mesures de suport amb la Fundació Support-Girona. Presentació de la comunicació «La prevenció del maltractament a les persones grans des d'una mirada preventiva i comunitària: la Taula de maltractament a la gent gran de l'Alt Empordà» al 4t Congrés de Serveis Socials Bàsics i Especialitzats, conjuntament amb la Fundació Salut Empordà. Presentació del pòster «La prevenció del maltractament a les persones grans des d'una mirada preventiva i comunitària: la Taula de maltractament a la gent gran de l'Alt Empordà» al 3r Congrés de l'Acció Social Inclusió.cat, conjuntament amb la Fundació Salut Empordà. Realització de 2 cursos de formació sobre prevenció de maltractaments a la gent gran per a Dipsalut. Realització del Curs sobre prevenció de maltractaments a les persones grans al Consell Comarcal del Baix Empordà Organització de la xerrada «Els drets de les persones grans no tenen edat» amb la

	<p>participació de Jordi Muñoz (EIMA).</p> <ul style="list-style-type: none">• Realització de la xerrada «La detecció situacions maltractaments persones grans» al Consell Comarcal de l'Alt Empordà i l'Anoia.• Organització de la jornada «El maltractament a les persones grans des d'una mirada preventiva i comunitària» conjuntament amb la Fundació Salut Empordà.
--	--

9. Síntesi dades més rellevants 2021

Àrea de benestar	<ul style="list-style-type: none"> • Pressupost: 5.893.660 € (22% del pressupost del Consell Comarcal) • 61 € de despesa corrent del pressupost de l'Àrea per habitant • Personal: 183 professionals (87% dones)
Comarca Alt Empordà	<ul style="list-style-type: none"> • 143.762 habitants (creixement 28% període 2004-2021) • 24,9% de població origen estranger • 18,7% de població major de 65 anys • 11,5% taxa d'atur (Homes 9,5%-Dones 13,7%) • 82% d'aturats en els sectors dels serveis i la construcció • 74% de nova la contractació és temporal
Serveis Bàsics d'Atenció Social	<ul style="list-style-type: none"> • 4 EBAS: Unitat Litoral, Unitat Interior, Roses i L'Escala • 10,8% població de la comarca atesa (10.479 persones) 57% dones i 43% homes • 14% població atesa és menor d'edat (U. Interior: 15%; U. Litoral: 16%) • 32% població atesa és major de 65 anys (U. Interior: 38%; U. Litoral: 27%) • 33% de les persones ateses resideixen en municipis de menys de 20.000 hab. • 578 expedients RGC actius. 1.272 persones beneficiàries. • 5.715 persones beneficiàries de prestacions econòmiques per urgències socials. • 252 persones beneficiàries d'ajuts de pobresa energètica previstos a la Llei 24/2015. • 4.844 persones ateses per dispositius de distribució d'aliments (CDA i altres) a la comarca. • 410 dones ateses pel SIAD • 62 dones han rebut assessorament legal sobre violència de gènere • 108 dones ateses pel Servei d'Atenció Psicològica • 127 dones ateses pel Servei de Resposta Urgent • Espai de Formació per a Famílies: 8 persones ateses • Gennep: 36 menors atesos • Serveis socioeducatius de prevenció diürna «Els Cracs»: 53 menors atesos • SIFI: 114 persones beneficiàries
Serveis d'Atenció a la Infància i Adolescència en risc	<ul style="list-style-type: none"> • 323 menors atesos (53% del casos en els municipis de Figueres; 47% de la resta de la comarca) • 48 casos de l'Alt Empordà atesos pel SIFE • CRAE l'Albera: 20 menors atesos
Serveis d'Atenció a la Dependència i Suport a les Famílies	<ul style="list-style-type: none"> • 11,0% de persones majors de 65 anys de l'Alt Empordà tenen un PIA actiu • 262 sol·licituds de valoració de dependència • 729 persones ateses pel Servei d'Ajuda a Domicili (SAD social i dependència) • 20.271 hores anuals de SAD social i 18.318 hores de SAD dependència • 1.212 persones de la comarca ateses pel servei de Teleassistència domiciliària • 147 persones ateses pel Servei de Teràpia ocupacional • 233 famílies ateses pel Servei d'atenció a domicili a persones amb dependència i suport als cuidadors. • 594 persones de 46 municipis participen en els Tallers de memòria i gimnàstica. • SOAF: 177 famílies ateses. • Acompanyament terapèutic a famílies: 41 persones ateses
Servei d'Inclusió i Atenció a la Comunitat	<ul style="list-style-type: none"> • Actualització dels 50 indicadors de diagnòstic social de l'Alt Empordà • Dinamització del web: www.inclusioaltemporda.cat i les xarxes socials de l'Àrea. • Taula per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà: implementació accions del Pla previstes. • Implementació del Programa Habiba-Dones i Salut Comunitària a l'Alt Empordà • Implementació d'accions del Pla d'Igualtat de Gènere 2016-2019: dinamització de la Comissió Comarcal de Violència de gènere, la Taula Comarcal de Prostitució i la Taula de Mutilació Genital Femenina i Matrimonis forçats.

	<ul style="list-style-type: none"> • Desplegament del Programa d'Acció Comunitària a Sant Pere Pescador i Roses. • Serveis d'Acollida de Persones estrangeres: 1.435 persones ateses • 148 persones ateses per l'Oficina d'assessorament especialitzat en àmbit jurídic • 118 consultes de professionals en matèria d'estrangeria ateses • 395 mediacions realitzades • 2 cursos d'alfabetització: 15 persones participants. • Servei SAI-LGTBI: 18 persones ateses • Gestió del projecte «L'Alt Empordà una comarca, inclusiva, amb salut i sostenible» • Participació i dinamització de diversos espais de treball en xarxa de la comarca
Participació en projectes europeus	<ul style="list-style-type: none"> • Implementació del microprojecte «Xarxa de treball transfronterera per acollir i acompanyar dones migrades a l'Espai Català Transfronterer»